

Carpații

Depoziție legală: M. R. 137-1958.

Director: Aron Cotrus + REVISTA DE CULTURA SI ACTIUNE ROMANEASCA IN EXIL. Redactor: Traian Popescu

HASTA CUANDO, VECINOS HUNGAROS!

HACE 56 años el Tratado de Trianón, a pesar de la desesperada oposición de los magyaros, hizo justicia y dio libertad a los pueblos del centro de Europa, sojuzgados por los húngaros en los siglos anteriores, por las armas o por la perfidia.

La ocupación del Este europeo en el año 1945 por los soviéticos, consecuencia del acuerdo firmado criminalmente, como decía Agustín de Foxá, entre copas de vodka y caviar, por Churchill y Stalin, borró la justicia y la libertad lograda por estos pueblos, iniciándose así la era del telón de acero, con alambradas, fusilamientos en masa, miles de campos de exterminio, lavados de cerebros y el terror más atroz que se abatió sobre esta parte del viejo continente, igualando la época de las invasiones bárbaras.

Por el capricho bestial de unos borrachos, millones de rumanos, polacos, alemanes orientales, húngaros, checos, eslovacos, serbios, croatas, búlgaros y albaneses pagaron con montañas de sufrimientos y ríos de sangre la efímera felicidad que les dieron los Tratados de Versalles y Trianón, después de la primera guerra mundial.

Ahora, con su propaganda revisionista, los magyaros intentan otra vez cambiar el rumbo de la Historia y con mentiras, disimulo de la verdad e insolente mistificación, dar la vuelta a las acusaciones levantadas y verificadas antaño contra ellos, achacándolas hoy al pueblo rumano.

(Sigue en la página 3.)

GREAT THRACE

by Prof. A. BOLDUR

IT has been my feeling for a long time that the Thracians were unjustly neglected in Rumanian historiography. This led me, a long time since, to amass pertinent material and data. The ensuing work was completed towards the close of the year 1974. The title I gave it is: "Great Thrace. Synthetic problems in the prehistory and early history of Thracians". I also let it be translated in French on my own account.

I

The work falls into two parts. The title of the first part is: "Thracians from regions to the North and East of the Carpathians, and their neighbours in prehistory".

The second part deals with the destinies of Thracians from these regions in historical times.

It has been known long since that the Thracians had been the predecessors of the Romans, and formed their ethnic base. This justifies the special consideration which has been given to this theme.

Now our work assumes an enhanced public value. In order to justify the seizure under Stalin of the Rumanian provinces Bessarabia and Northern Bukovina, an ideological current has arisen in Kishinev, which opposes the very notion of a Rumanian people. M. A. Mozhov, A. M. Lazarev and others wage a struggle against "romanism" and misrepresent the role of the Union of the Rumanian principalities Moldavia and Muntenia (1859), contending that the notion of a Rumanian people is out of the question, there being only Romanic East European peoples.

(Urmează în pag. 4.)

TRANSILVANIA

ROMANEASCA

de N. S. GOVORA

CU titlul, "Nu, nu, niciodată", ca o replică a lui "Nem, nem aho!" maghiar, în românească gazetă, "Cuvânt românesc" din Canada, compatriotul nostru, dl. Nicolae Novac, bănăţean, scrie un valoros răspuns agitaţiilor maghiare ce au avut loc în ultimul timp, în Statele Unite. Dsa aduce două argumente majore şi, în acelaşi timp, în afara de orice discuţie: A) Românii s'au născut şi au trăit în Ardeal, înainte de venirea Maghiarilor, care, adăugăm noi, l-au ocupat cu forţa armelor, profitând de faptul că în acele îndepărtate timpuri, erau mai puternici. B) În Transilvania Românii formează majoritatea, iar Maghiarii sunt minoritari.

Dreptatea e cu noi, dar, din nefericire, ea trebuie apărată în fiecare zi.

La sfârşitul cărţii "Justice pour la Hongrie", tipărită în anul 1931 de ziarul "Pești Hirlap", găsim o listă de cărţi tipărite de propaganda maghiară. Între 1920 (Trianon), şi 1930: 23 cărţi şi două cărţi în limba franceză, 24 cărţi în limba engleză, 20 cărţi în limba italiană şi 8 cărţi în limba germană. Repetăm: aceasta, numai în 10 ani. Şi nimeni, erodem, nu poate nega valoarea propagandei.

În articolul său, româneste, bănăţeneşte, Dl. Novac spune: "Nu ne interesează câtuşi de puţin numărul de senatori sau deputaţi ai Statelor Unite, care, în neîncredinţă de cauză, sau pentru a câştiga voturi, s'au alăturat unei asemenea nedrepte şi soviniştice cauze, căci ştiut este tuturor, că, atât senatorii cât şi deputaţii Statelor Unite, în cel mai mare număr, habar n'au de

(Urmează în pag. 3.)

The New York Times

POL. CTRY. ... No. 42,880

NEW YORK, FRIDAY, MAY 7, 1978

... 1978

WILL THE UNITED STATES ENDORSE CULTURAL GENOCIDE IN ROMANIA?

Two hundred years ago the United States was founded on strong moral principles. The Constitution was drafted to ensure that the principles were firmly established. The United States has a long history of supporting human rights and freedom.

The United States of America is still the champion of human rights and freedom. The United States has a long history of supporting human rights and freedom. The United States has a long history of supporting human rights and freedom.

There is now an opportunity to take a further step in the quest of this noble ideal. The United States has a long history of supporting human rights and freedom. The United States has a long history of supporting human rights and freedom.

1. Elimination of minority educational institutions.

Taking full advantage of the State monopoly on education, the Romanian government has eliminated minority educational institutions. The United States has a long history of supporting human rights and freedom. The United States has a long history of supporting human rights and freedom.

2. Suppression of minority languages.

In addition to suppressing the educational system, the Romanian government employs other methods to suppress the use of minority languages. The United States has a long history of supporting human rights and freedom. The United States has a long history of supporting human rights and freedom.

3. Falsification of historical data and population statistics.

The Romanian Communist Party produces and disseminates its own version of history. The United States has a long history of supporting human rights and freedom. The United States has a long history of supporting human rights and freedom.

Through the systematic systematic method of falsifying statistics, the population of minority groups is constantly falsified in government records. The United States has a long history of supporting human rights and freedom. The United States has a long history of supporting human rights and freedom.

4. Confiscation of cultural archives.

For a long time, the Romanian government has been confiscating cultural archives. The United States has a long history of supporting human rights and freedom. The United States has a long history of supporting human rights and freedom.

475/1971 on the National Archives and Antiquities Act of November 3, 1974 on the protection of the national cultural heritage. The United States has a long history of supporting human rights and freedom. The United States has a long history of supporting human rights and freedom.

The material base in many cases without respect to the value of the archive has been completely destroyed in the process. The United States has a long history of supporting human rights and freedom. The United States has a long history of supporting human rights and freedom.

The United States has a long history of supporting human rights and freedom. The United States has a long history of supporting human rights and freedom. The United States has a long history of supporting human rights and freedom.

5. Obstructing contacts with relatives abroad.

Decree-Law 255/1975 prohibits the communication of non-Romanian citizens to private homes in Bucharest. The United States has a long history of supporting human rights and freedom. The United States has a long history of supporting human rights and freedom.

6. Dissolution of ethnic communities.

As in all Communist States the Romanian government has ethnic minorities under the control of the state. The United States has a long history of supporting human rights and freedom. The United States has a long history of supporting human rights and freedom.

Multiple Violations of International Law

The above measures, which not only violate international standards of human rights, but the Constitution of Romania itself. The United States has a long history of supporting human rights and freedom. The United States has a long history of supporting human rights and freedom.

The United States has a long history of supporting human rights and freedom. The United States has a long history of supporting human rights and freedom. The United States has a long history of supporting human rights and freedom.

The United States has a long history of supporting human rights and freedom. The United States has a long history of supporting human rights and freedom. The United States has a long history of supporting human rights and freedom.

... systematic destruction of historical or religious monuments or their destruction to allow the destruction or dispersion of documents and objects of historical, artistic, or religious value and of objects used in religious worship. (U.N. Doc. E/1977/12)

Regardless of the fact that the final text of the Convention on the Prevention and Punishment of the Crime of Genocide did not incorporate the above language, Romania's recent behavior clearly corresponds with this definition.

What can the United States do?

At a time when the "indignation" line Moscow, Romania was granted non-aligned status by Congress last year. The United States has a long history of supporting human rights and freedom. The United States has a long history of supporting human rights and freedom.

The United States has a long history of supporting human rights and freedom. The United States has a long history of supporting human rights and freedom. The United States has a long history of supporting human rights and freedom.

The United States has a long history of supporting human rights and freedom. The United States has a long history of supporting human rights and freedom. The United States has a long history of supporting human rights and freedom.

The United States has a long history of supporting human rights and freedom. The United States has a long history of supporting human rights and freedom. The United States has a long history of supporting human rights and freedom.

The United States has a long history of supporting human rights and freedom. The United States has a long history of supporting human rights and freedom. The United States has a long history of supporting human rights and freedom.

The United States has a long history of supporting human rights and freedom. The United States has a long history of supporting human rights and freedom. The United States has a long history of supporting human rights and freedom.

The United States has a long history of supporting human rights and freedom. The United States has a long history of supporting human rights and freedom. The United States has a long history of supporting human rights and freedom.

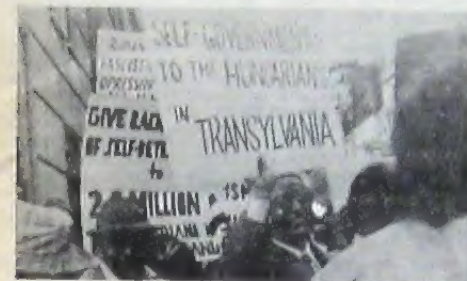
The United States has a long history of supporting human rights and freedom. The United States has a long history of supporting human rights and freedom. The United States has a long history of supporting human rights and freedom.

The United States has a long history of supporting human rights and freedom. The United States has a long history of supporting human rights and freedom. The United States has a long history of supporting human rights and freedom.

The United States has a long history of supporting human rights and freedom. The United States has a long history of supporting human rights and freedom. The United States has a long history of supporting human rights and freedom.

The United States has a long history of supporting human rights and freedom. The United States has a long history of supporting human rights and freedom. The United States has a long history of supporting human rights and freedom.

Comuniéndose bajo un comité, creado —ad hoc— en Nueva York con la misión de defender los derechos humanos en Rumania y recoger fondos para esta lucha, han organizado manifestaciones callejeras en los grandes centros norteamericanos y en el Canadá (en donde, después de la sublevación húngara de 1956, han sido acogidos muchos miles de refugiados húngaros) con los slogans que se pueden leer en las fotos y publicando al mismo tiempo en el periódico «The New York Times» el manifiesto que reproducimos.

Es inútil comentar las seis acusaciones formuladas, que no tienen ningún fundamento, porque la ocupación soviética del territorio rumano, después del 23 de agosto de 1944, infligió a todos los habitantes de la antigua Rumania los mismos sufrimientos, humillaciones y agencio cultural tal como pretende el manifiesto, indiferentemente que se tratara de rumanos o de las minorías húngara y sajona.

Una vez instalado el mismo régimen político vigilado por Moscú, tanto en Hungría como en Rumania es imposible creer, conociendo el sistema marxista leninista, que puedan existir discriminaciones en el trato de las respectivas poblaciones y minorías, en la hermandad ideológica establecidas entre estos países. Las sublevaciones húngaras y polacas han demostrado que Moscú tiene el mismo trato para todos.

Según los datos oficiales publicados por la República Socialista Rumana, las minorías disfrutaban de libertades: culturales, religiosas, escolares, de Prensa y artísticas, más que los autóctonos, añadimos nosotros, dada las razones mencionadas al principio como nunca los rumanos transilvanos han gozado bajo la dominación húngara.

En el exilio, la voz rumana se ha levantado siempre con la misma fuerza y prestigio, defendiendo la libertad de todos los pueblos encerrados por el telón de acero soviético-comunista, inclusive Hungría, con la conciencia de un deber fraternal.

Cuando estalló la sublevación patriótica de los húngaros en 1956 contra la opresión moscovita, los rumanos exiliados les enviaron el mensaje que a continuación reproducimos: «Emocionados por el sublime sacrificio del pueblo húngaro, levantado en armas por la libertad, afán común hoy día, ofrecemos una mano fraternal al valiente vecino húngaro, y consideramos que a partir de este momento nada debe entorpecer nuestras relaciones amistosas, por lo que le invitamos a hacer un frente común contra la barbarie roja, para lograr conjuntamente la Santa Libertad de nuestros esclavizados países y de nuestra Fe en Cristo».

El gran aviador rumano el príncipe Constantino Cantacuzeno, héroe de la segunda guerra mundial, se ofreció para transportar en sus avionetas particulares armas, municiones, material sanitario a las trincheras de los sublevados, arriesgándose la vida, y no habíamos de la cordial colaboración en las manifestaciones A. B. N.

Así que, con justas razones, nos preguntamos de qué sirve todo el «tam-tam» antirrumano desenadenado en los países norteamericanos, cuando un acercamiento más sincero y más profundo sería mucho más beneficioso para ambos países, llegando incluso —a pesar de lo utópico que parezca— a estudiarse las posibilidades de realizar la soñada Confederación Rumana-Húngara-Yugoslava, preconizada por Gregorio Manolescu con tanta razón en bien de nuestros pueblos y de Europa.

¡Hasta cuándo, vecinos húngaros, con la ingratitude y las injustas lamentaciones!

TRAIAN POPESCU

Transilvania Romaneasca

istoria Europei" (sublinteria e a noastră). Si: Nu credem căptui de puțin ca Președintele Ford ar putea, într'un fel sau altul, să răspundă Ungurilor din Statele Unite, că, dacă va fi ales Președinte în Noemvrie, le va da cadou Ardealul, căci, asta, firește, nu depinde de dânsul. Și, dacă-i vorba, întâi, mai suntem și noi Români pe aici" (sublinteria noastră). Românești și bănățenești spus. Dar, revenim în forța propagandă. Și Maghiarii sunt maeștrii în mânărea acestui arme, și nu de acum, ci de la Matei Corvin. În acele timpuri, moldoveanul Ștefan cel Mare bate pe Turci, strângând admirația întregii creștinătăți. Interiorul polonez, Diogenes, contemporan al acelor întințate timpuri, scrie: "O, om incomparabil cu nimic inferior eroilor pe care-i admirăm, care, primul între prinții lumii câștigă în tim-

purile noastre o victorie strălucită contra Turcilor, după pârerea mea, cel mai demn de a figura în fruntea unei coaliții a Europei creștine contra Turcilor" (Diogenes, Historia polonice, II, p. 527). Cu toate aceste inflăcitate fraze, propagandă maghiară își produce efectul. "Regele Urgarii, Matei Corvin, se sfârșit totuși să atragă asupra lui toată onoarea și tot profitul victoriei domnitorului moldovean, aducând la cunoștința capetelor înconcomite, în special celor ce nu puteau să controleze afirmațiile lui, că camerei lui, sub conducerea curteanului său Ștefan cel Mare, bătuseră o numeroasă armată otomană" (istoria Românilor din Dacia Traiană, de A. D. Xenopol, II, pp. 52-28, Uppăria

(Urmează în pag. 8.)

great thrace

They disregard the fact that the Union of the Rumanian Principalities had been eulogized by the revolutionary democrats of the past century, and indeed by V. Lenin.

The authors from Kishinev, in their malignancy, make proof of lack of knowledge and obscurationism.

It ensues from the present work that Moldavian Bessarabia constitutes an integral part of the territory which was occupied in prehistoric and early historic times by Thracians, and that the Union of the Rumanian Principalities in 1859 was but a natural reunion of different Thracian tribes into a single whole.

In the following, the readers are offered a concise account of the contents of my works: a resume.

Here are the conclusions I have reached to.

There exists in our country an opinion (especially ingrained among linguists) that the Thracians arrived north of the Danube coming from the South of the Balkan Peninsula. This thesis is fundamentally erroneous. As a matter of fact, there are few authors (Norbert Ickl, A. A. Shakhmatov, V. A. Moschkov) who sustain the contrary, that is, that the Thracians have descended towards the Danube and beyond it coming from regions situated north and south of the Carpathians. This opinion conforms with the general direction of movement of all Indo-European peoples: Celts, Germans, Slavs, Tocharians, Hittites, Greeks, Heliots — all migrated from the North towards the South but not inversely.

Besides Indo-European north-south migration, there have also been east-west migrations (Baltic peoples) and west-east ones (Aryans). Not a single Indo-European people has ascended from south to north. Why should the Thracians have been an exception to this empiric law?

Reliable evidence of prehistoric Thracian settlements north and east of the Carpathians is furnished by the archaeological material culture Cucuteni-Arnyad-Tripolye, whose characteristics according to the overwhelming majority of investigators of this culture are Thracian.

Ancient authors such as Herodotus — father of all history, Strabo, Ptolemy, Stephen the Byzantine and Ammian Marcelline have transmitted abundant information about the Thracians. However they do not indicate the boundaries of the territory occupied by these. Ptolemy however outlines their spread on a larger scale than the others, acknowledging their settlements between the Vistula, the Adriatic, the Black Sea, the Dniester and the Dnieper.

The map drawn up by the illustrious Rumanian archaeologist Vasile Pirvan for the period I 000-800 B. C. and based on Ptolemy's cannot be considered satisfactory, since Thracian settlements north and east of the Carpathians are shown only in the vicinity of these mountains, while beyond is just blank.

On the other hand, Constantine Porphyrogenitus, in his writings of the middle of the X-th century o. e. testifies that the original birthplace of the Slavs was at the sources of the Dniester. Situated in this region are: Novgorod the Great, and the lakes Ilmen, Ladoga, Onega. Which means that the space of the prehistoric spread of the Cucuteni-Tripolye culture was not occupied by Slavs.

These considerations led us towards a so-to-say demographic investigation of the space between the Pripyat and the Carpathians, where there appeared later the regions of Volynia, Halicia, Podolia. We resorted to modern means of investigation: toponymy and hydronymy.

A large number of maps have been examined: Russian, Soviet, Ukrainian, etc.

In search of determinative roots and characteristic Thracian terminations I have been guided by the following works:

- 1) Dimitar Detache, (Sofia), *Die Thracischen Sprachreste*, Wien, 1937.
- 2) I. Pokorny, *Indogermanisches etymologisches Wörterbuch*, Berlin, 1947-1957.
- 3) A. Walde, I. Pokorny, *Vergleichendes Wörterbuch der indogermanischen Sprachen*, Berlin-Leipzig, I-II, 1927-1932.
- 4) V. Georgiev, *Isledovaniya po sravnitelno-istoricheskoj leksikonantologii* (Studiul de lingvistică comparativă), Moscova, 1958.
- 5) Vas. Parvan, *Golica*, Bucharest, 1928.
- 6) I. I. Russu, *Limba tracodacilor*, 1937.
- 7) W. Tomaschek, *Die alten Thraker*, Vienna Academy, Philolog. Hist. Sect., vol. 128, Vienna, 1893, IV, & vol. 130, Vienna, 1894, II.
- 8) V. N. Toporov-O. M. Trubacina, *Lingvističeskij analiz gblidronimiki verkhnego Podneprovja*, Moscow, 1963.

Conventionally the space has been divided into four geographical zones, with reference to the larger rivers: the I-st zone the Western Bug and the San; II-Styr, Goryn and Slutch rivers; III - the rivers Teteriv and South Bug; IV - upper and lower Dniester.

I have been able to find numerous Thracian settlements, as will be seen in the maps here annexed, with roots as: *hes, der, bus, bus, but (bad), shep, boc (byki), sar cur, rez (riz), mal, bal*. In many instances the prefixes *per, ter* have been found. Many Thracian settlements have the characteristic termination "*dava*".

The prevalence of the Thracian "*dava*"-s is especially interesting. From the map annexed here, it will be seen that on the Western Bug (along its lower course) there is a *Volodava* — on an affluent named Volodavca; along the Styr there is *Golodava* on its left and *Mlodava* (certainly a metathesis of *Moldava*) — on its right; on the upper tributaries of the Dniester there are: *Vidava, Ledava, Sadava* (certainly *Sadava*) and on the left bank of the Dniester there are: *Upper Olcedava* and *Lower Olcedava* (names formed from *Olced* — *deva* through metathesis). The very presence of these "*dava*"-s proves that from the demographic point of view the space between the Pripyat and the Dniester constitutes a single whole.

II

On the zonal maps the names of the Thracian settlements are underlined with a straight line (the denominations are given in French). As distinct from these, the names of localities populated by Celts are underscored with a sort of comb-line.

I have been able to identify in the first zone 28 Thracian settlements in the I-nd — 10, in the III-rd — 37, and in the IV-th — 55, in all 119 Thracian settlements.

Naturally, in this resume the toponymic argumentation could not be presented.

In historical times, the Thracian population was joined by Celts (in the III-rd century BC) viz. two Celtic tribes: the *Voioi* and the *Ruthenians*. The first of these tribes expanded throughout the whole space occupied by the Thracians, down to the Danube, but mostly in Volynia, as may be seen from the map here annexed.

The second tribe settled in Halicia, whose name derives from "*gall*" — a Celt. In Spain one of the provinces is still named *Gallia*. The capital of this region, Halich has been founded on the site of the burial place of a Celt, a "*Gall*".

In the second century of our era the Halicia — Volynia region was invaded by Goths who found here the Celtic

(Continues pag. 8)

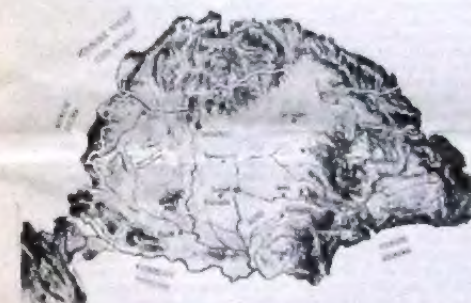
Transilvania Romaneasca

de Editura "Carpații". "Mai mult încă, de îndată ce regele Ungariei află că trezorierul Papet se umpluse din nou, se grăbește să insiste pe lângă Suveranul Pontif, pentru ca banii, promisi lui Ștefan, să-i fie remisi lui în calitate de suzeran și Papa, puțin la curent cu raporturile ce existau între regele Ungariei și domnitorul Moldovei, îi dădu lui Matei importanta sumă de 100.000 ducati, pe care acesta îi chezuiește curând, dar pentru cu totul alte chestiuni, decât războiul contra Turcilor" (Istoria Românilor din Dacia Traiană, A. D. Xenopol, II, p. 30).

Și iată ce citim în "Histoire de la Hongrie" de Henry Bogdan, tipărită la "Presses universitaires de France", în 1968. "Dar succesele lui Matei Corvin în Occident, nu trebuie să facă uitat că veritabila primejdie pentru Ungaria este primejdia turcească. Matei, reșuș să reia de la Turci Bosnia (1463), Moldova și Valahia (1467) (11) și Serbia (1482) dar nu a reușit să-i expulzeze din Europa".

Prin urmare, Ștefan cel Mare nu a existat. Și totuși, istoria spune că a existat. Mai mult, exact în 1467, are loc o luptă între Ștefan cel Mare și Matei Corvin la Bala, în Moldova, unde Matei Corvin e răsturnat și are abia scăpat cu viață, reușind să treacă granița cu mare greutate, din cauza rănilor pe care o primise. Iar în 1869, Ștefan cel Mare, pentru a se răbuna, trece în Transilvania, o devastază fără milă, prinde și laie capul lui Petru Aron (pretendent la tronul Moldovei, susținut de Matei Corvin), și nu se reține decât când regele ungar consimte să-i cedeze două cetăți din Transilvania, Ciceu și Cetatea de Bătă (Michowski și Dlugosz, istorici polonezi).

La Hongrie
avant et après le guerre

Harta No. 1. Reprodusă din cartea "La carte sur les délimitations préliminaires du traité de Trianon", în afară de text.

"UNGARIA MILENARĂ"

"Dar cercetătorii unguri n-au găsit pe teritoriul viitoarei Ungarii, grupuri politice dispunând de frontiere precise. Pe acest teritoriu slab populat, trăiau amestecate (pele melle), populații care scăpaseră în urma marilor invazii" (Justice pour la Hongrie, p. 43). Și în aceeași carte, la pagina 44, citim: "Strămoșii poporului român n'aveau nimic comun cu dacii și cu atât mai puțin cu Romanii care au invins pe aceștia din urmă". Și: "În Transilvania deoparte de războaie defensive, s'a înfățișat în cursul secolului al XIII-lea poporul de păstori al Valahiei, strămoș al poporului român de astăzi". Și aceasta nu o dezlănțim în "La Verité sur les delimitations préliminaires du traité de Trianon", de Dr. Etienne Csako, Editura Danubius, Budapesta 1934, la pagina 88 citim: "Transilvania a devenit posesie ungurească chiar de la venirea Ungurilor în țară în anul 896" și de la această dată, ea n'a încetat să fie posesie ungurească până în 1918. Primii coloniști români au zădit în Transilvania spre 1210. Și este de notorietate publică, că Românii nu s'au descendenții Românii și nu sunt locuitori autoctoni ai Transilvaniei" (sublinierea e a noastră). S'ar trage următoarele concluzii:

Românii au externalizat total pe Dacia, după înfrângerea lui Decebal, deci dacii nu pot figura printre strămoșii poporului român.

Românii s'au retras apoi în sudul Danubiu, după părăsirea Daciei de către Aurelian.

— La venirea lor, Ungurii au găsit o populație amestecată (pele melle) și nici o grupare politică dispunând de frontiere precise. Căror neamuri aparțineau aceste populații amestecate, Ungurii evită să precizeze.

— Românii au venit în Transilvania din Valahia, în cursul secolului al XIII-lea.

Vom răspunde la aceste puncte.

Cum era normal, o parte a populației dace, a făcut act de supunere învingătorilor romani. Aceasta este o legă naturală. Cassius Dio, istoriograful războaielor dacice, afirmă limpede că mai mulți dacii au trecut de partea Romanilor, la începutul războiului din 106-106. (Cassius Dio, LXVII, 11, 1). Iar Columna lui Traian, cronică sculptată a acestor războaie, conține șapte scene de asămenea supunerii a dacilor. Romanilor. Istoricul este dovedit existența a numeroase corpuri de trupă formate din dacii: în Noricum, în părțile actualei Austrie, se afla o "Ala I Ulpia Dacorum"; în Panonia era o "Cohortă II Augusta Dacorum" pia fidelă veteranilor militarii equitata; o cohortă de dacii "Cohors III Dacorum equitata" cu garnizoană în Macedonia, în aceleasi extremități răsăriteană și imperiului, între Tigru și Eufrat, se găsea "Vexillatio Dacorum Partica"; o altă unitate, numită Diebalus și Diba, și întâlnită în Britania.

Inscrispțiile latine găsite în Dacia, semnalează existența de nume de persoane latine, dace, și dace și latine amestecate. Astfel în Apulum (Alba Iulia) un *Mucatra*, fiul lui *Brotra*, are ca moștenitor pe *Mucapora Mucatralis*. Toate acestea sunt nume dacice. Tot la Alba Iulia un *Mucosenus* Censorini, are ca soție pe *Resculurme*, fiica lui *Sola*. La Potișia, Valeria *Dula* e soția unui *Volustas Titianus*; la Cluj îl găsim pe *Aurelius Duda*. O altă inscripție amintesc pe *Achilus Diates*, căruia fiul său *Aurelius Diferentes* îi pune o piatră funerară, drept recunoștință. În alte locuri, majoritatea inscripțiilor, se întâlnesc nume ca: *Dizo, Duras, Eptale, Tazito, Corlas, Dirigtea, Scortio*. Toate aceste nume, curat dacice. Toate arată, că așa cum era logic, începuse amestecul dacilor cu Romanii prin căsătorii între unii și alții.

În vocabularul românesc s'au descoperit până acum circa 180 de cuvinte de origină geto-dacică. Cităm câteva: *buză, ceafă, gramaz, gusa, copil, prunc, esștre, potra, călun, mazde, țarină, mîna, strungă, urdă, bufuc, strugure, gard, broad, copac, barad, mistreț, rîmăd, a răbdu, a speria, a zbura, și suflăce etc și etc*.

La ordinul dat de Aurelian de părăsirea Daciei, s'au retras toți locuitorii Daciei, susțin Ungurii și apăsătorii lor. Afirmarea aceasta are ca bază opera lui Roessler, intitulată *Romanische Studien*, care a dat naștere la așa zisa teorie a lui Roessler. În substanță Roessler susține că populația Daciei a părăsit integral Dacia, la ordinul împăratului Aurelian. Și iată ce găsim în "Histoire des Hongrois", p. 59, carte tipărită la Paris în 1879. Autorul, Edouard Sayous, un francez, spune: "Abila argumentare a lui Roessler, este departe de a fi convingătoare. Emigrarea populațiilor devenite agricole și civilizate, sunt rare și niciodată ele nu sunt complete. În afară de aceasta ne pare dificil de explicat propagarea limbii latine printre Unguri, preferința lor pentru Europa occidentală și apăsătorii lor de a lăsa legile romane, fără prezenta acestor Valahi, care de vreme îndelungată, urmănd fetele expresive a lui Amadeu Thierry "l'asau ca timpul să-i scape de stăpânii vremelii și perpetuu în milciul barbarilor de toate raselor, resturile unei vechi civilizații". Gelu, primul care a fost invins de Tuhutum în Transilvania, era probabil șeful lor. Trebuie să se înțeasă că Edouard Sayous era departe de a fi un preleten al Românilor. Din contra, era membru al Societății Kistalydy din Pesta, și lucrarea lui "L'Histoire des Hongrois" este favorabilă Maghiarilor.

În aceeași lucrare, la pagina 87, citim: "Dacă m'ei rege, acela al lui Gelu în Transilvania și acela al lui Glad între Olt și Tisa, par a fi fost în special valahi". Și la pagina 81: "Glad invins de Zsuzsi și Kadosa, a fost obligat să se supună și Ungarie a stăa lungă sa frontieră naturală a Carpaților".

Dar mai sunt și alte argumente. Printre afirmațiile lui Roessler (*Romanische Studien*) este și aceasta: "Dealtfel, cum s'ar putea presupune, că părăsiri de legumii romane, și dacoromani, au preferat viața miserabilă în munți, în locuri unde vieții civilizate în sudul (sudului) Dunării".

În primul rând, primii barbari care au ocupat Dacia, au fost Goții, un popor barbar mult mai blând decât aliații veniți mai târziu, încl înaintea de părăsirea Daciei, populația daco-romană ar fi avut contacte cu Goții, și ei

(Urmează în pag. 9.)

dăduse zeama că nu erau așa de fioroși. Ea mai mult se stabiliseră în Dacia în calitate de *federati* (aliiați), obligându-se să nu mai atace imperiul, ba chiar să-i dea ajutor împotriva altor năvălitori. Romanii au adus multe lucruri bune în Dacia, aducându-le civilizația, creșterea "Dacia Felix", dar, cum e normal, au adus și câteva lucruri care nu plăceau localnicilor, între ele darile, adică perceptoriul. "Într-un gain se roagă țărânii romani să-l lase a trăi cu barbarii... Și apoi să ne mirăm că nu pot fi învinși Goții, când sătenii sunt mai bucurăși să fie cu ei, decât cu noi!" (Salvianus. De gubernatione Dei, V, 8).

Notarul anonim al regelui ungar Bela spune cum un conducător al Ungurilor, Tubutum, fiind în câmpia Tisei și a Dunării, a aliat de Transilvania, o "țară" despre a cărei "bunătate" se dusesse fama. În această Transilvanie domnea un roman anume Gelo, "peste Românii și Slavi". Gelo, care este numit în repetate rânduri "edoc", se învârtise pe tot teritoriul Ungurilor, dar la urmă este portretizat în fața lui Tubutum, în două locuri, dar la urmă este învins și uciș de către Goții. Bineînțeles că din opera cronicarului anonim Ungurilor vor să rețină ca autentice tot ce le este favorabil și să respingă restul. Astfel el susține că notarul anonim nu poate fi luat în considerare, deoarece cele notate de el, nu sunt vădite, trăite, ci auzite de la alții. Contra acestei susțineri se ridică însăși un ungar, Balint Homan, care în cartea sa "Geschichte des ungarischen Mittelalters", I, pp. 400-413, publicată la Berlin în 1940, spune: "opera notarului anonim, în ceea ce privește povestirea cuceririi țării de către unguri, se distinge prin elaborarea îngrădită, atât din punct de vedere strategic cât și geografic, prin critica pătrunzătoare, reflexivă metodică și temeinică cunoștințe". După cum se vede, am folosit și vom continua să folosim, în lucrările noastre și prounghurești și nu proromânești ca acele ale lui Edgar Quinet, Alfred Rambaud, Ubicini, etc.

"Al treilea sat Gyalu, are deosebită importanță sa din punct de vedere istoric. Acolo s'a decis soarta Transilvaniei în secolul al X-lea. Această țară era ocupată de Valahi, care formaseră acolo un principat independent. La apropierea lui Tubutum, care pentru a o cuceri venise cu bandele ungurești (des bandes hongroises), au luat armele și au mers până la Gyalu. Valahii au văzut cum le-a căzut seful în luptă și părăsind câmpul de bătălie. Obligați de a se supune învingătorului, ei jurară credință într-un loc care și astăzi se numește Kisküllö, de la *sküllö*, a depune jurământ. Aceasta este povestirea transmisă de unul din cei mai vechi istorici unguri, notarul anonim al regelui Bela". Acest paragraf este copiat din cartea publicată la Paris în 1846, "La Transylvanie et ses habitants" de A. de Gerando, vol. I, p. 64. A. de Gerando este ginerul contelui ungar Emerik Teleki, seigneur de Szék, căruia îi închină cartea. La pagina 216, spune: "legat prin căsătorie (autorul) de o familie ungurească, sunt aproape cetățean al acestei țări".

În cronică română a lui Nestor, găsim: "unguri, după ce au trecut niște munți înalți — e vorba de Carpați —, începură să se lupte cu Voiohi și cu Slavi, care trăiau acolo". E vorba de două lăcșoare diferite, de autori de națiuni diferite, și care coincid.

"Este greu de înțeles cum Romanii au putut să lase în Dacia urme neșterse, dacă se reamintesc că ei au venit în această țară, mai mult pentru a scoate bogății, decât de a fonda mari instituții, cu care au dotat celelalte provincii. Se găsesc astăzi în vechia Dacie resturi din dominația lor, pe care în zadar le-am căuta în celelalte țări unde au fondat cele mai scumpe colonii: urme romane care nu există în Spania, nici în Tara Galilor, nici chiar în Italia: romanele găsesc în Dacia un popor, care în limba lui se numește Roman (Romani), care a păstrat nu numai limba și fizionomia cuceritorului, dar încă, acela care trăiește toate popoarele europene, a păstrat cu cea mai mare fidelitate, ideile și obiceiurile lor. Și totuși Dacia a rămas provincie romană numai o sută șaptezeci de ani!" (La Transylvanie et ses habitants, I, pp. 44-48).

"Numele celor doi împărați, Traian și Aurelian, al celui care a cucerit Dacia și al celui care a părăsit-o, se găsesc astăzi în gura poporului valah. În Moldova, Valahia și Transilvania, multe câmpuri se numesc: *prafu lui Traian* (câmpul lui Traian), și se aude încă vorbindu-se de *Lerum Doamne* (Aureliu Domnus)!" (La Transylvanie et ses habitants, I, p. 48).

"Mai întâi vin Goții, care iau locul Romanilor, după Goți, Huni (576), după Huni, Gepizi (494), după Gepizi, Avari (553). În milioai acestor armate emigrante care traversează țara lor fără întrerupere, descendenții Romanilor, poporul pe care Aurelian nu-l dusesse cu dănuș, sublinia mereu. Valahii aveau sefi lor naționali când au fost subjugati de Unguri sau Maghiari, care, conduși de Arpad, cuceriseră deja Panonia (889) (La Transylvanie et ses habitants, I, p. 48).

"Valahii sunt, în Transilvania cel mai vechi locuitor al pământului. Ei ocupau țara și fondaseră un principat când Ungurii și-au întins dominația asupra munților vechi

TRANSILVANIA ROMANEASCĂ

Dacii. La limitele occidentale ale acestei provincii, între Tisa și frontiera Transilvaniei, deosebit de înalți, sefi valahi, *Mena Moarie*, "la Main Morte" și *Glad*, "la Glaise". Toți au trebuit să cedeze în fața norocului (a ie fortune) Ungurilor, a căror putere, a înlocuit pe cea a Romanilor" ("La Transylvanie et ses habitants", I, p. 309).

"Religia creștină a pătruns de vreme la coloniștii romani al Daciei. Se găsesc în Transilvania inscripții datate din 274, care au deasupra crucea. Există în 325 un Theophilus, "episcop al Goților", nume care se găsea în mod abuziv Dacilor. Se citează încă în 390, un "episcop al Daciei, Nicolae" ("La Transylvanie et ses habitants", pp. 309-310).

"Încă astăzi ei au o limbă toată română și se găsesc printre ei vechi obiceiuri (antiques usages), care, la alte popoare romane s'au pierdut complet. Oarecari nume păgâne, ca *Floarea, Floarea, Daina, Diana, Dainita*, sunt foarte răspândite printre femei. În prima Duminică de Mai, țărânii valahi celebrează încă, prin tradiție, sărbătorirea Floarei; ei se duc în luncile și pădurile vecine, se împodobește cu flori și frunze, și revin să danseze în sat. La apropierea verii, pun în fața caselor o prăjină lungă cu ramuri de arbori și fân, pe care le numesc *armindene*. Aceasta este — ne asigură — un obicei roman; coloniștii militari sărbătoreau încheierea sezonului de luptă, ridicând în fața porții, celace al numeau *arma Dei sau Marita*...

Dansurile valahie au o origină română. Anumite figuri și adesea poza personajilor, reamintesc descrierea dansurilor antice. Dansurile lor exprimă totdeauna o idee, un fapt, ele au un sens determinat. Hațegana de exemplu, care este cel mai răspândit dans, pare să reprezinte răpirea Sabineilor. Dansul *calășului* este foarte caracteristic. Ritmologiile pretind că acest dans era executat în Coliseu; alții pretind că el figurează un dans de cavaleri, lărmămente, un "dans al calului". O tradiție atribuie acestui dans o origine și mai venerabilă, și fac să derivate cuvântul valah din *colit* sau, prin prescurtare, *colit solit*. Dansatorii salieni, spune Nicușor, aveau un templu pe colina quinală. În ideile lui Aprilie, executau, recitând rapsozii care abia erau inteligibile pe timpul lui Horatius, dansuri care erau conduse de un șef sau oșez. Astăzi dansatorii valahi poartă, ca și Romanii, două curele imobile pe butoni de aramă pe care și le încredinșă pe umeri, și din care una înfășeaza șarfa de care se prindea spada; și încep dansul lor la sfârșitul lui April sau după Rusali, care este socotit în oarecare măsură ca sfânt, mânuiește lungi bastoane ca pe niște săbi și dau celor care-l dirijează numele de *otia*" ("La Transylvanie et ses habitants", I, pp. 309-310).

Aceste rânduri sunt scrise de un francez și repetăm cartea este prounghurească. Se găsește în această carte simpatie pentru Valahii? Fără îndoială. O spune însuși autorul: "Nu ascundem simpatia pe care ne-o inspiră rasa valahă. Poporul roman ce și noi, Valahii locuim nu numai în Ungaria și Transilvania, ci încă în *Serababia*, Moldova, Valahia și în alte provincii turcești. El nu sunt mai puțin de 5.000.000. Câteva spirite generoase s'au preocupat de viitorul acestei nații dispersate și robite (asservie) (sublinieră e a noastră), de zece secole" ("La Transylvanie et ses habitants", I, p. 222). Autorul enumără mai multe motive pentru care "rasa valahă" îl produce o simpatie pe care nu și — o ascunde, cu toate că era ginerul contelui Teleki, și cu toate că se considera "aproape cetățean al Ungariei". Dintre toate aceste motive, principalul era, socotim noi, acela că "această rasă valahă era robită (asservie), de zece secole.

Deci Ungurii, susțin ei, la sositrea lor au găsit în Transilvania numai grupuri amestecate, fără nici un fel de organizare politică. Cum se face deci că la 1918, în Transilvania, trăiau 2.800.000 de români și 2.465.000 de germani, deci aveau majoritatea absolută? (A se vedea harta No. 2, aparută în cartea "Justice pour la Hongrie", p. 17). Aceste cifre reies destul de din recenșământul făcut de ei în 1910, deoarece contestează pe cel făcut de Români în 1930 și noi, cum am spus, ne servim de lucrările lor. În acest recenșământ s'au întrebunit desigur toate teritoriile pentru a scoate rezultate favorabile lor. Printre altele s'a întrebunit înscirarea ca unguri a tuturor celor care vorbeau ungurește, fără să se țină seama de originea etnică. Astfel, Evreii, au fost considerați și trecuți aproape în toate cazurile ca unguri. Ei bine, cu toate acestea sunt nevoiți să recunoască că în Transilvania sunt în minoritate și Români, au majoritatea nu relativă, ci absolută, populația dacoromană a rămas de moment, cu susțin ei, toată în noi lui Aurelian și ei au găsit un teritoriu albat populat, la sositrea lor? În Transilvania depopulată din cauza războaielor defensive, s'a infiltrat în cursul secolului al

XIII-lea, poporul de clobani din Valahia, strămoș al poporului român de astăzi ("Justice pour la Hongrie", p. 44). Deci, niște clobani, s'au infiltrat. Dar cum e posibil ca în Valahia să fi fost atâția clobani și cum s'au putut ei infiltra, în număr așa de mare, încât după șase secole să devină o majoritate, și încă, o majoritate absolută? Și cum se face că nici un document unguresc nu vorbește de venirea lor în Transilvania, și vorbește totuși aceste ungurești de venirea Sasilor și a Svabilor, deci aceștia au venit în număr infinit inferior?

Acești clobani, deci grupuri transhumante, au trecut munții și nu s'au instalat numai în zonele de frontieră, cum ar fi fost normal, ci în toată Transilvania, ajungând până la extremitatea nordică, în Maramureș, care, nu este numai cea mai îndepărtată ci și cea mai săracă regiune a Transilvaniei. Și acești clobani, infiltrați, deci care au pătruns încet încet, ajung numai în 140 de ani, nobili, și unul din ei, Bogdan, părășete Maramureș, însoțit de alți clobani, ca să înființeze principatul Moldovei. Acest fapt nu-l pot tăgădui Ungurii, deoarece în documentele lor apare ca "foșt voevod de Maramureș" și ca *infidel*, față de regele ungar. Deci, după 140 de ani, unul din urmașii acestor clobani infiltrați, ajunge voevod al unei regiuni!!

Dar Iancu Huniadi și Matei Corvin? Jean Hunyadi, aparține unei familii de nobili transilvăni. *Fără nici o îndoială de origine valahă* ("Histoire de la Hongrie", de Henry Bogdan, p. 27). Deci Iancu Huniadi, de origine valahă, în *ajară de orice îndoială*, ajunge mare șef al erou ungar, iar fiul acestuia, Matei Corvin, *decă tot de origine valahă*, ajunge cel mai mare rege al Ungariei. Logica cea mai rigidă spune că aceștia n'au ajuns în cele mai înalte posturi ungurești ca urmași ai unor bieți clobani care se infiltraseră cu 140 de ani mai înainte, ci că Maghiarii au găsit la venirea lor în Transilvania organizații politice, cu sefi și supuși. Ce s'a întâmplat cu ceilalți sefi valahi? Au trecut la catolicism și s'au ungurizat întrucât cu înțeles, pentru a nu-și pierde privilegiile. Unul dintre ei, Bogdan, s'a răsvrătit, a devenit *infidel* și a trecut cu ei în Moldova, înainte de a se unguriza și probabil pentru a nu trece la catolicism.

"Întro nobeția ungurească, care a cucerit pământul cu sabia și coloniștii sași care se îmbogățeau prin comerț, Valahii din Transilvania au rămas totdeauna un popor de țărani. Pentru ei, nici un progres, nici o schimbare. Când dintre ei unul se ridică deasupra celorlalți, intra în rândurile națiunii cuceritoare și se făcea Ungur" ("La Transylvanie et ses habitants", I, p. 212).

Lista familiilor nobile maghiare de origine românească, e lungă și cuprinde nume ilustre, între care, în afară de Corvinești, se citează familiile Dragyi, Banfi, Maylath, Mihal, Csaki, Barcsai, Kendefi, etc. Unii dintre nobilii români cari nu au voit să treacă la catolicism și-au părăsit pământurile și, fiind supuși la dări grede, au ajuns asemenea țărănilor, în masa cărora s'au pierdut.

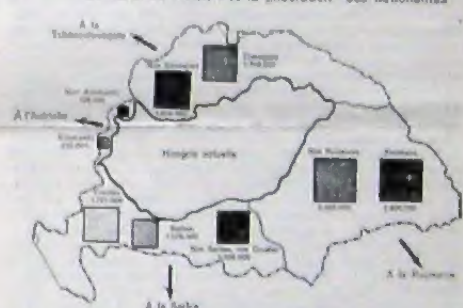
"Majoritatea Românilor s'a infiltrat în Transilvania venind din cele două voievodate ale Moldovei și Valahiei trecând Carpații în timpul secolilor în care acesta două provincii erau sub suzeranitatea sultanilor. Sublima Poartă impunea implacabil acestor provincii, prinții greci, un fel de colectori de impozite. Acești Greci, numiți Fanarioti, le impuneau dări zdrobitoare și optimau pe țărânii acestor provincii care se găseau la Estul și Sudul Ungariei. Fugiti în masă în Transilvania, au fost admisi drept coloniști de către Unguri. Este perfect adevărat că Români, în actualitate formează majoritatea populației Transilvaniei, dar nu este mai puțin adevărat că ei sunt noi veniți care, după ce poporul unguresc le-a oferit ospitalitate, au depozitat veritabila populație autoctonă în propria sa țară" ("La Venit sur les deliberations préliminaires du Traité de Trianon", de Dr. Rienne Crakó, p. 88).

Deci acești clobani au continuat să intre în Transilvania și în secolele următoare. "În special din cauza Fanariotilor". Aceasta înseamnă, că această trecere s'a executat până la începutul secolului al XIX-lea, secol în care domniile fanariote au luat sfârșit. Dar, din nou, nici un act, nici un document unguresc nu vorbește de aceste treceri. Există însă documente, multe, care vorbesc de treceri exact contrarii, adică din Transilvania în Muntenia și Moldova. Astfel:

O scrisoare papală din 1534, adresată prințului de coroană al Ungariei, Bela, arată că au trecut în episcopatul Cumaniei, situat în sudul Moldovei și estului Munteniei, "unli din regatul Ungariei, atât unguri cât și Germani" care, amestecându-se cu Români de acolo, "trece la credința lor și făcându-se una cu acei români", primesc lătimele bisericilor "de la oarecari pseudo-episcopi ce țin ritul grecesc".

În Diploma Ioanșilor, din 1247, regele ungurilor le acordă acestora, în anumite condiții, Oltenia și "Cumania Neagră", aceasta din urmă situată la răsărit de Olt. Una din aceste condiții era de a nu primi în întinuturile acordate lor "trusici" din regatul Ungariei. Cu toată această interdicție, țărânii români transilvăneni au continuat să treacă munții, întemeind sate ale lor. Cele mai multe din aceste sate poartă numele satelor din vecinătatea lor din Transilvania, cu adăosul caracteristic de "ungureni", adică locuite de Români din Transilvania. Aceste treceri au continuat secole de-a rândul, faptul fiind consemnat în documente și hărți. Astfel în harta statistică rusă a Principatelor, harta alcătuită între 1826 și 1832 și publicată în 1835, arată în județul Argeș opt sate cu calificativul de "ungureni" și anume: Oiești, Albești, Ciofrângeni, Marina, Cepari, Gulci, Valea Albă și Streinii. În Județul Muscel, sunt în această hartă, cinci sate cu adăosul de "ungureni": Berivoști, Boteni, Bădeni, Sănicu și Vlădești iar în județul Dâmbovița, trei: Băsești, Lucieni și Drăgoești. Cele mai mari treceri s'au efectuat însă în partea de Răsărit a Munteniei, în județul care, din pricina aceasta s'a numit multă vreme *Săcuzeni*. În acest județ al Săcuzienilor s'au născut sate sunt formate integral sau în bună parte din locuitorii veniți din Transilvania. Târgul Săcuzienilor este citat prima dată într-un ordin circular din 1451, de voevodul muntean Dan al II-lea, dat "tuturor târgurilor și vămlor". Dar și în Moldova au efectuat asemenea treceri, în afară de aceea deja amintită a voevodului Bogdan. Documentul din 2 Februarie 1365 dat de regele Ludovic I, regele Ungariei (1342-1382) arată că Bogdan și fiul său "au trecut pe ascuns" din Maramureș în Moldova. Același ștă se găsește și în Cronica Dubnicensis, care spune: "În timpul lui Ludovic, Bogdan voievodul românilor din Maramureș, *adunând pe românii aceluia district*, au trecut în țară în țara Moldovei". Bogdan a găsit elemente ungurești stabilite în câteva târguri, ca Troțuș, Bacău, Suceava, și chiar în sate, de exemplu, Săcut, nume care în limba ungurească în-

Le traité de Trianon et la "libération" des nationalités

Harta No. 2. Reprodusă din "Justice pour la Hongrie", pag. 17.

seamă "Fântâna Sasului". Numărul acestor elemente transilvăneni în Moldova, sporește prin grupurile de unguri și sași aușii care, spre a scăpa de persecuția religioasă trec succesiv în trei rânduri, 1420, 1437 și 1460 și se stabilesc în Moldova în târgurile Troțuș, Bacău, Roman, Târgul Neamț, Huși și Ciubărciu.

Catolicismul urmărește încă din secolele XIII și XIV pe

Harta No. 3. Reprodusă din "Histoire de la Hongrie", pag. 44, de Henry Bogdan.

TRANSILVANIA ROMANEASCA

românii ortodocși. Unele pământuri fuseseră luate de la Români pentru a înzestra mănăstirile catolice. E cazul mănăstirii de la Cârța, din Tara Făgărașului, căreia i se dăruise de către regele ungur, potrivit documentului din 1223, o moșie foarte înalună cuprinsă între pârâlele Arpaș și Cârța, moșie "luată de la Români". În timpul regelui Ludovic I asistăm la o adevărată prigonire a elementului românesc, în special a păturii lui conducătoare, nobilii, preoții, cnezi și voievozi, scotiti ca schismatici.

Astfel la 20 Iulie 1306 se ordonă arestarea tuturor preoților "schismatici" din comitatele Cuvin și Carag (E. Lukinich, "Documenta", pp. 201-202). Printr-o altă hotărâre din același an, se interzice stăpânirea oricărei posesiuni cu titlu nobiliar sau cneșes, în comitatul Sebeș, aceluia care nu sunt catolici, deci românii (E. Lukinich, "Documenta", pp. 207-208).

Dar interesant este faptul că spre finele secolului al XVIII-lea treceau în Valahia nu numai românii ortodocși, ci și uniți. Astfel un raport consular din 20 August 1816, arată că în Tara Românească (Muntenia) se găseau circa 12.000 de uniți veniți din Transilvania, și că era neapărat nevoie pentru ei de un preot unit.

Care erau motivele care alieau pe locuitorii Transilvaniei să treacă în Principate? Motivul principal era cel religios. Ungurii obligau pe acești locuitori să treacă la catolicism, sau să rămână la catolicism, dacă voiau să treacă la altă religie (cazul Huișilor). Românii nu voiau să treacă, își pierdeau nu numai rangul nobiliar, ci și pământurile. Dar pentru ce treceau țărani? Pentru că locuitorii din Principate aveau o situație mai bună, în genere ei lucrau pentru boieri 12 zile pe an, maximum atins fiind 24 de zile. Pretenția cea mai mare a boierilor din Moldova a fost în 1775, când au cerut 36 de zile pe an, cerință ce de altfel nu a fost admisă de către domnitor. În același timp, în Ungaria, țărani erau obligați să lucreze pentru nobil patru zile pe săptămână, adică 208 zile pe an. Despre trecerea Transilvănenilor în Principatele românești vorbesc deci o sumedenie de documente (noi am dat numai o mică parte din ele). Despre trecerea Românilor din Principate în Transilvania, treceri efectuate în special în timpul și din cauza Fanarioșilor, treceri despre care vorbește Etienne Csaky, nu există nici unu, absolut nici un document. Dar un cititor își va putea pune totuși întrebarea: cum este totuși posibil că fiind stăp de supruși, și trecând, fiind obligați să treacă în Valahia și Moldova, Românii reușesc să se mențină totuși ca o națiune majoritară? Explicația principală este în dăruirea rasei valahe, în calitate de. Toate legăturile erau făcute pentru a-i desnaționaliza, și se întâmpla procesul exact invers: românii desnaționalizau și românizau pe unguri. "Când în comitatele ungurești un sat este locuit de țărani valahi și unguri în număr egal, după un oarecare timp populația valahă absoarbe pe cea ungurească, și limba românească, domine" ("La Transylvanie et ses habitants", II, p. 170). Dar românii nu desnaționalizează numai pe unguri, ci și pe Germani: "În câteva puncte ale țării care erau la originea populatelor de Germani: Torontok de exemplu, și un alt sat așezat aproape de Vuklo, coloniștii s-au amestecat cu restul populației: ei sunt acum Unguri sau Valahi" ("La Transylvanie et ses habitants", II, p. 83). "Pretutindeni, Valahii nu vor să învețe limba ungurească: ca să se poată înțelege cu ei, Ungurii și Bașii trebuie să învețe limba românească" ("La Transylvanie et ses habitants", II, p. 170).

Aceasta este situația, din punct de vedere istoric și etnografic. Și cu toate acestea Maghiarii vor Transilvania, Transilvania toată. Singurul argument ce le rămâne este "Ungaria milenară", adică o stare de fapt: au stăpânit

Transilvania un mileniu și deci e a lor. Dar nici acest argument nu rezistă analizei. Au stăpânit Ungurii Transilvania ceva mai mult de un mileniu, adică până la 1918? În cartea sa, "Roumaines et Hongrois", tipărită la București în 1940, dl. C. Sasu arată, bazându-se pe date istorice, că la 1526 (Mohacs), Ungaria a fost împărțită în trei părți: una era papală, ungurească, una era sub coroana habsburgică, și a treia, care ne interesează, Transilvania era un voievodat a parte, cu plătea tribut Turcilor. (Vezi harta numărul 3, reproducă din cartea "Histoire de la Hongrie", p. 44, de Henry Bogdan). Remarcăm că principatele valahe nu au fost niciodată pasibile. În Buda era instalat un pașă turc, Ungaria era ocupată de trupe turcești, lucru ce nu s'a întâmplat niciodată în numelele principate. Aceasta situație a continuat până la 1699, pacea de la Carlowitz. După această pace toată Ungaria a devenit posesiune austriacă. Ungaria fusese eliberată de stăpânirea păgânilor, de alții, de Austria, fără ca rasa maghiară să fi participat la lupte, dar nu pentru a deveni liberă, ci pentru a intra sub altă stăpânire, acela a Habsburgilor. Încercările de se debarasa de această stăpânire (1703-1711, Rakoci și 1848-1849, Kossuth) n'au avut rezultatul dorit. Între 1699 și 1867, Ungaria și Transilvania au fost separate. Făceau parte și una și alta din imperiul habsburgic, dar separate, în provincii distincte. Numai la 1867 Ungurii au reușit să-și reincorporeze Transilvania, pentru 51 de ani, până la 1918, având o existență autonomă în cadrul monarhiei habsburgice. Unde este atunci Ungaria milenară?

Și în această "Ungarie milenară", Ungurii înglobează Transilvania, Slovacia, Croația, etc., pe baza aceluși argument lipsit de arijin istoric. Argumentul etnografic, nu există pentru ei sau e lipsit de valoare. Ei vor Ungaria rotundă, Ungaria mare. În teritoriile pe care le vor (vezi harta no. 2, reproducă din cartea "Justice pour la Hongrie", p. 17), o spun ei înșiși, trăiesc 2.800.000 de Români și 2.465.000 neromâni, neromâni, nu Maghiari; în Slovacia 1.702.000 Slovaci și 1.874.000 neslovaci; în partea luată de Austria din această "Ungarie milenară" locuiesc 232.000 Germani și 128.000 negermani; în partea ocupată de Jugoslavia locuiesc 1.727.000 de Croați și 1.029.000 Sârbi și 1.366.000, nici Sârbi, nici Croați. Căți Unguri intră în aceste populații de neromâni, negermani, neslovaci, necroați și nesârbi? Trei milioane, o recunoșc ei înșiși. Și acești 3.000.000 de Unguri vor să stăpânească 7.560.000 de neunguri. Aceasta este "Justice pour la Hongrie". E posibil, dar aceasta Justice pentru Unguri nu este Justice pentru Justice.

În scrisoarea care însoțea condițiile de pace de la Trianon, Millerand, spunea: "Dar nu ne putem baza pe această stare de lucruri (adică aceia că în noile frontiere ale Statelor succesoare au intrat oarecari nuclee de populație maghiară), pentru a pretinde că ar fi fost mai bine să nu se modifice vechiul statul teritorial (Ungaria milenară). O asemenea stare de lucruri, chiar milenară, nu este justificată să subsiste, când este recunoscută ca fiind contrarie Justiției" ("Justice pour la Hongrie", p. 43).

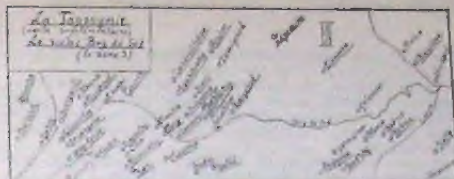
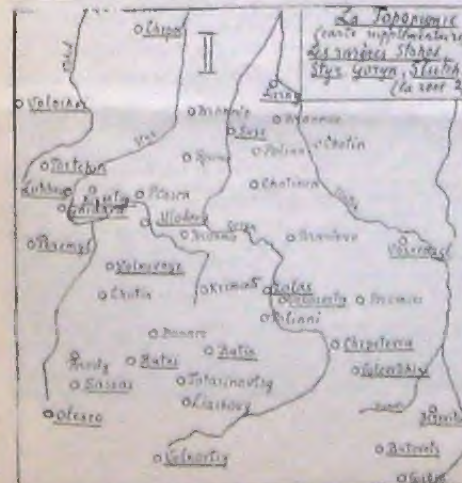
Deci, ca va rezumăm, Maghiarii susțin că "atramoșii poporului român n'au nimic comun cu Dacii și încă și mai puțin cu Romanii" ("Justice pour la Hongrie", p. 44). Deci nu există Dacoromani. Numai că acești domni sunt inconsecvenți. "Justice pour la Hongrie" a fost editată de ziarul "Pesti Hirlap". Și iată că uitând de tot ce au afirmat cu un an înainte, în 15 Aprilie 1932, scriu în numitul ziar "Pesti Hirlap": "Dacă noi Ungurii recupărăm țara, naționalitățile vor trebui să se acomodeze situației. Și acestea se vor acomoda în primele 24 de ore. Nu vom reînoi slăbiciunile Ungurilor de aliații. Dacoromanii vor trebui să dispară de pe acest teritoriu". Cum se va vedea mai departe, s'au lăsat de cuvânt în 1940, comportându-se ca și atunci când au venit din Asia: ca niște barbari.

VA URMA

great thrace

and named the region Volhynia — from Walhos, Welch, Walch. All the inhabitants of Volhynia (Thracians) came to be named Valachi, Volochi. In this way the problem of the origin of the name Voloh is solved, as applying to Romanians.

A limited infiltration into the Ballicia — Volhynia region must be mentioned, of Baltic peoples (Lithuanians and Letts). The Milograd and Zarubinetz archaeological cultu-

res, investigated by V. V. Sedov and belonging to Baltic peoples have left their traces in Volhynia, but the bulk of their settlements is along the upper and middle courses of the Dnieper.

III

Hydronymic study affords striking examples of Thracian settlements north and east of the Carpathians. I have criticised some of M. Sereudin's opinions.

The river Pripyat is twice named *Strymon*, meaning in the first case "affluent" and in the second "an arm of the river mouth". This is decisive proof that it is just here that in prehistoric times Thracians have dwelt. Implying that the Thracians are an Indo-European people of the

FATA BLONDA

de N. S. GOVORA

Fată de departe, fată blondă
Nu-mi jeli viața vagabondă,
Și nu-mi plânge aprigul destin,
Numai spurge, fiere și venin.

În tăcerea grea ce de mormânt,
Dorm pe dealuri mortie de vânt.
Și'n apusuri pline de mister,
Nălță brațe negre către cer.

Iar în nopți cu stele și cu lună,
Domnitorii străjile și-adună,
Că-n hotarul tristel Basarabil,
Dau din corn alarma parcălabil.

Ca în aspre vremuri de băjenii,
Stefan este cap de căpetenii.
A plecat s' adune tineret,
La chemarea tristului poet.

Dacă vlii nu mai știu să lupte,
Isi va strânge flămuriile rupte.
Înarmați cu săbii și cu flinte,
Vor ieși plăsești din morminte.

Cât din corn suna-vor parcălabil,
La hotarul tristel Basarabil,
Să nu-mi plângi viața vagabondă,
Fată de departe, fată blondă.

North. In the South of the Balkan Peninsula a "Strymon" is found, brought from the North.

A tributary of the Dniester, Teteriv — has an affluent bearing the name of *Ior*, of Thracian provenance, according to V. Gheorghiev. The Southern Bug has an affluent with the name of *Codyma* — a Thracian word *Cosdama*, transformed.

Serezh, the name of an affluent of the Dniester, is a repetition of one of the Danube's tributaries.

As a matter of fact, this phenomenon of repetition of names leads us beyond the Dniester. The river Seim, a tributary of the Desna has affluents — *Pruth* and *Reuth*. The river Samara (which means in Celtic — "quiet") has an affluent *Byc*; this is a repetition of the name of the affluent of the Dniester — *Byc* (Chishinev in the Moldavian SSR is situated on it). The great river Don has an affluent of the name of *Serezh*.

All these facts produced by toponymy and hydronymy constitute direct and reliable proof that in prehistoric and early historic times Thracians have dwelt in the Halicia — Volhynia region, in Podolia and in the region between the Pruth and the Dniester.

However, besides these toponymic and hydronymic proofs, there exists also an indirect proof "ex silentio": there is not a single antique Greek or Byzantine writer to aver that the Thracians had come in Europe from Asia (through Hellepont or the Caucasus). The contrary is correct: the Thracians descended into Asia from Europe.

IV

This allegation is in no way gainsaid by the appearance in Europe in the years 1000-800 B.C. of the Cimmerians who were Thracians according to predominant opinion of authors. How could the Thracians have come in Europe from Asia as long as they are known to be a European people?

Cimmerians must be regarded as a part which broke off from the Thracian stem during the period of disruption of the Indo-European unity, in the third millennium B.C. and passed into Asia. Their appearance in Europe is but their return to Europe.

In a similar way of migration must be regarded the appearance of Thracians south of the Danube. It is probably around 2000 B.C. that a group of Thracians from north and east of the Carpathians detached itself from the bulk of the Thracian populace, passing south of the Danube into regions in the vicinity of Greece.

Finally, approximately about 1200 B.C. a part of the Thracian populace passed into Asia Minor, where they occupied the land of the Hittites and burnt their capital Hattushash. In this new region they became to be known as Phrygians.

Thracians from north and east of the Carpathians being forced to migrate descended south and contributed towards the formation of Romanian states.

V

Since the Thracians were an Indo-European people, their position had to be determined as among the other Indo-European populations. This problem has been studied particularly in comparative linguistics, which discovered

GREAT THRACE

the affinity between European and Aryan languages. This suggested the idea of their common stem.

On this basis, August Schleicher conceived a genealogical tree of languages, imparting these in two groups: the western languages — "kentum" (from the notion of a hundred), and the eastern group of languages — "satem" (from the same concept). When science discovered the language of the Tochari — an eastern people, although — "kentum", Schleicher's theory had been given a shock.

Ioeh Schmidt rejected it completely, and put forward a hypothesis that initially there existed a conglomerate of languages contending with each other for supremacy, similar to sea waves dashing one over the other (Wellentheorie).

However, conciliatory opinions have been expressed, reconciling the two theories, the idea being that A. Schleicher's scheme need not be totally rejected, while its meaning should be modified, in the sense that it reflects the situation which generated as a result of struggle, at the time when at last a certain stability of languages had been reached.

It is our opinion that a scheme of Indo-European languages must exist, stipulating a classification in the following three groups: 1) Kentum, 2) Satem, and 3) languages which might be termed intermediate between the former two groups, without any reference as to the geographical distribution of the respective peoples, it being observed however that the "kentum" is mostly represented in the West, while the "satem" — mostly in the East. The characteristics of languages have formed under the influence of their mutual relations and vicinity. A project of such a scheme is submitted by the author. The Indo-European peoples occupied spaces vaguely approximate to their present distribution. Changes intervened as a result of migrations.

As regards the establishment of the original birthplace of the Indo-European peoples, opinions of scientists (linguists, historians, archaeologists, anthropologists, ethnographers and geographers) are divided: some locating it in Europe, others — in Asia. The latter of the two hypotheses was predominant till the second half of the past century. A list of 60 names of scientists is cited as an example of the divergency of opinion on this subject.

In our opinion, the distribution of Indo-Europeans through the valleys of Europe between the Rhine and the Caspian Sea was such as may be gathered from the map here annexed.

VI

Our assertion that the Halicia — Volhynia region, Podolia and Bessarabia have been inhabited by Thracians leads us to investigate the problem of the initial birthplace of the Baltic peoples and Slavs, who were the Thracians' neighbours.

The native land of the Baltic Peoples (Lithuanians and Letts) has been established by the studies of K. Buga and M. Vasmer. Highly close to these are the opinions of A. Moora (Tallin) and A. Kotliubinsky (Odessa). The mother country of the Baltic peoples was situated north of the river Pripyat, in the basin of the rivers Beresina, upper Dniester, Hoj and extended to the sources of the Volga and the Oka.

As regards the land of provenance of the Slavs several theories exist. Summarising and examining the opinions of the Czech investigator L. Niederle, Russian authors A. A. Shakhmatov, L. A. Pogodin, P. N. Tretakov, F. P. Filin, T. Lehr-Splavinsky and V. Mossinsky (Poland), the Ukrainian M. Grushevsky and Ferdinand Lot (France), we established that the native land of the Slavs was situated north and east of the native land of the Baltic peoples, in the region of the river Volhov, and the Ilmen, Ladoga and Onega lakes.

From this motherland the Slavs migrated in the II-nd century of our era towards the Vistula into the region abandoned at this epoch by the Goths who migrated south. In their migration towards the mouth of the Vistula, the Slavs pressed the Baltic peoples aside, forcing them to move towards the shores of the Baltic Sea, the mouths of the Nieman and Western Dvina (a region occupied at the time by Ugro-Finns). The latter were forced to move northward (Estonia and other Ugro-Finns).

The Slavs who migrated towards the mouth of the Vistula are known in the old documents under the name

of "Sclavins". These Slavs descended in the VI-th century c. towards the Balkans, whereby Slav peoples of the West and the South arose, South of the Danube they slavified the Bulgarians. They penetrated also the territories of the Dacians and the Gots, but were assimilated there.

Another branch of Slavs migrated from their birthplace (probably also during the II-nd century c. e.) eastward in the direction of the middle and lower courses of the Volga and Don. This branch is known in ancient sources under the name of Ansty. Passing in their migration in the neighbourhood of the Ugro-Finns, they mingled with the latter (a non-Indo-European population). In the VI-th century of our era they descended towards the Black Sea, and in the company of Slavs (Slavia) appeared at the frontiers of the Roman Empire. The Ansty are the predecessors of the Great Russians (Velikorossy).

Besides these two branches of Slavs, in the X-th century c. e., under the influence of Varangians, other Slavs broke away from the stem of the Slav native land. These migrated south, towards the middle courses of the Dniester, founding together with the Varangians in Kiev a Varangian-Russian state. These Slavs were the predecessors of the Ukrainians.

A third group of the contemporary Russian people, the Bielorrussians, occupied the spaces abandoned by the Baltic populace, but since in this territory there remained yet some Baltic elements, especially Letts, the Slavs mingled with the latter, giving birth to the Bielorrussian people.

The Indo-European unity began to disintegrate about the years 3000 B.C. But the exact times of departure of the different peoples and their settling in their actual places have been different. Some left earlier, others — later. In establishing Indo-European peoples' cultural phenomena, the method of historical retrospection must be applied, proceeding from established facts towards the unknown.

The problem of the Lussaka culture remains a topic of debate. Its vestiges are sought, as far — without success. The Indo-European culture was certainly primitive: in economy as well as in their handicraft pursuits, in the art of ceramics, in blood-relationships, in family life, social organization and religion. The Thracians' religion had a dual aspect, being at the same time uranic and chthonic, solar and earthly.

VII

The first part of our work closes with a chapter dedicated to the very important problem of the Thracians' latinization. How and in what circumstances did they abandon their own language, appropriating the Latin? These questions are answered in the study which makes part of this last chapter of Part I and has been published in the "Centre for Historical Studies" Bulletin, of Venice, "Not Thraci" (We — Thracians), in nr. 12 of its 1-st year and nr. 1 of the II-nd year.

Here are the conclusions reached to:
1) Latinization has been due to the superiority of Roman culture over that of the Thracians.
2) Latinization cannot be explained by the Roman conquest of Dacia.

3) Rudities in comparative linguistics, especially A. Meillet and N. B. Trubetsky, explain to us the appearance of Romanic languages (thus implicitly the latinization of the Thracians) by the prolonged process of decay of the Roman Empire, conquered by barbarians. It is noteworthy that N. S. Trubetsky does not time the Roman influence over the barbarians in the later epoch of the III-IV-th centuries c. e., but admits it as far back as in the eneolithic.

4) The process of latinization of the Thracians began as far back as in the epoch of transition from the neolithic to the bronze age. The process of latinization of the Thracians has been influenced by Celts who have left deep traces in the economic life of the Thracians as well as in the toponymy and hydronymy of the territory occupied by the Daco-Geto-Thracians. The Celts have also produced some influence over the language of the Thracians, too.

5) The Italiote movement towards Italy started from Carthago, in Austria, and Liubiana — in Yugoslavia. The Thracians have had relations with the archaeological culture of Vinograd near Liubiana through Transilvania (Ariusd, Petreut, Cotsosen). Due to these relations the Thracians

became bilingual, speaking besides their own language — the proto-Latin.

6) The site of formation of the Rumanian language is not in the South of the Balkans, but north of the Danube and north and east of the Carpathians.

7) The science of linguistics must not pretend to solve alone the problem of formation of the Rumanian people and Rumanian language. Its role is only to help the historians to formulate their theses. (Sextil Puscariu.)

VIII

The original birthplace of the Thracians was north and east of the Carpathian mountains and in the heart of these: it may be witnessed in two epochs: 1) in 3000-2500 B.C. (the Cucuteni-Arteshd-Tripolye culture), and 2) in 1000-800 B.C.

In both cases it is with "Great Thrace" that we have to do. Its dimensions are presented in the map here annexed. As regards the Thracians who remained in Europe, the author distinguishes six nuclei of their spread. These are:

1) Thracians (Daco-Geti) — north of the Danube.
2) Thracians (numerous tribes) — south of the Danube.
3) Thracians in Crimea, within the Bosphorus State, which according to M. Rostovtsev contained the Cimerians and the local Thracian tribes "Bendi" and "Meotis", and besides these, the Greek, the majority of the population being Cimmerian (Thracian).

4) Ulichy-Tiverlay along the Dniester, and between the Dniester, the Dnieper and the Black Sea (Bessarabia).

5) The Land of the Tcheroven towns (in Volhynia).

6) The Land of the Bolohovenes (in Podolia).

Besides these six centres, there exists an intermediate region beyond the Dniester, roughly in the region of Poltava and along the rivers Desna and Seim.

The decline and reduction of Thracian space begins in the IV-th century c. e. when the Bosphorus State had been conquered by the Romans.

Other reductions followed:
a) In the VII-th century c. e. the Bulgarians arriving from the East occupied Thracian territory beyond the Danube.

b) Following the establishment of the Varangian-Russian state (Kiev), the Thracians lost the region occupied by the Ulichy-Tiverlay, as well as the localities beyond the Dniester.

c) In the IX-th century c. e. the Hungarians arrive in Pannonia, finding there Thracians (probably Aghatres).

d) In the X-th century, the Land of the Tcheroven Towns is conquered in 981 by the prince Vladimir the Saint. The principal towns of the Land of the Tcheroven Towns, besides the capital, were Peremyshl in the South-West and the town of Lutchek in the East.

e) Towards the end of the XIII-th century the Land of the Bolohovenes is conquered as has already been said, by the Hallician prince Daniel.

G. Kazarov outlines on a large scale the initial space occupied by the Thracians: they occupied the Balkan Peninsula from the Pontus Euxinus down to the Adriatic Sea, and were to be found on the middle course of the Oder, on the Vistula and in the space between this river and the Dniester. To this a region beyond the Dniester must be added.

The reduction of the territory occupied by the Thracians falls into three stages: 1) Thrace had been Great up to the beginning of our era; 2) after the Roman conquest of Dacia, Thrace still remains great, since the dimensions of Roman Dacia were small; 3) the situation is radically changed with the downfall of the Bosphorus State in Crimea, in the IV-th century c. e. However, the direct reductions of the space occupied by the Thracians began as a result of Bulgarian, Hungarian, Russian, Tatar, Lithuanian and Polish conquests. At this stage Thrace becomes small.

On the remaining territory left of the Danube, Rumanian principalities appear: in the XIII-th century — in Transilvania and Muntania (Tară Românească), and in the XIV-th century — in Moldavia.

IX

The second part of our work is entitled: "Thracians from north and east of the Carpathians throughout history".

Obviously I have been impelled to examine at greater length the history of the Volhynia region, and thus discovered the "Tcheroven towns" which were not Slavonic (neither were they Polish or Russian). With reference to these towns the Soviet historian B. D. Grekov writes: "The Tcheroven towns make one an impression of hoary

GREAT THRACE

antiquity, when there were neither Poles nor Russians there" (Borba Rusi za sodanje svojega gosudarstva, The Russians' strife for the creation of their own State, Moscow, 1946, p. 68). N. Nassonov likewise considers them to be outside the boundaries of Russia.

The Arab writer of the X-th century o. e., Mas'udi, qualifies this region as being Slav, while the names he cites cannot be considered Slav (Mad'ac, Asat'abana with its king Sakalaleh, etc.).

All of Mas'udi's writings concerning this corner of the world certainly refer to tribes, not to states, which did not even exist. On the whole, for lack of precise knowledge concerning the ethnic character of the populace they describe, Arab writers in dulge in fantasy.

The Bavarian Geographer of the IX-th century o. e. distinguishes in Volhynia populaces bearing three names: the *Russani* with 231 strong points, the *Ulitichy* (recte: *Ulitichy*) — with 318 and the *Velunzany* — with only 70.

The "Ulitichy" is the tribe of *Ulitichy-Tivertsy* of whom the Russian chronicles inform us, of Thracian origin. The "Velunzany" are the volynians (who are also Thracians). (See the author's essay "The Enigma of the Ulitichy-Tivertsy People" in "Balkan Studies", 1968). As regards the "Russani" (whose identification as dwellers along the Bug is erroneous), we suspect that under this name are concealed the "Duleby" of the Russian chronicles.

Russian conquerors appeared in Volhynia and Halicia only in the XI-th century, after the conquest of the Tchern towns by the Russian prince Vladimir in A. D. 981.

Russian denominations appearing in the Halicia - Volhynia region are all of recent origin.

Podolia was also an ancient Thracian region. When the Thracians got to be called Volochy and later — Bolohovenes, they founded a state — the "Land of the Bolohovenes". This state co-operated with the Tartars and was later conquered and destroyed by the Halician prince Daniel.

About the middle of the XIV-th century there appeared here the Lithuanians, and a century later — the Poles. At one time the North of Podolia was under Polish sway, while the South was under the Tartars. Russians appeared here as recently as in 1793, in the reign of the Empress Catherine II.

In Podolia there exist vestiges of Thracian king's estates. In the third case there is a locality *Rizino*, which would mean "the king's", the roots "riz" or "rez" meaning in the Thracian language — king. The same is the meaning of the root "roz" which appears in the name of a place — *Rolcovets*. This locality attained in the Bolohovenes' times a high standard of prosperity. Excavations have attested the state of welfare once attained by this country.

In Podolia and in the space between the Pruth and the Dniester vestiges of Thracian settlements appear in the names of localities as Carpineni, Carpathi, Carpathi, Besseni, Bezina, Bereguete, Tivertsi, Tivry, Sarateni.

It is especially interesting to note that beyond the Onieper, at mid distance between the Seim and the Samara, affluents of the Dniester, there exists *Carpozo Gorodishche*, which means "stronghold of Carps".

X

Prior to the foundation of the Kiev state, Varangian-Russian hordes ventured on plundering raids against the Byzant. These raids enriched the Varangian-Russian warriors and preceded the formation of the Kiev state. Relating about the plundering expeditions in Byzant and the conclusion of treaties with Greek tsars, the Russian chronicles cite the names of the in Russian princes and their envoys. Among the names of these Th. Thomsen found many names to be of Scandinavian origin.

Examining the list of Russian princes and their envoys, we have established something new and interesting. Among the names listed, 13 are derived from the names of six rivers: *The Istra, Tyra, Svir, Svir, Dni Naren*. The prospect of raids and incursions in Byzant attracted to their organizers warriors of different local aboriginal tribes, not only Slav, but also Thracian, Finnish, Celtic, Lithuanian, Varangian.

The territory of the Varangian-Russian state presented at the epoch a mixture of different ethnic tribes, unconnected between them. These tribes (among whom Thro-

clan tribes too), contributed towards the emergence and the structural organization of the Russian state Kiev, similarly to a later process, when in the XV-th century Stephen the Great of Moldavia, through his alliance with the Moscow prince Ivan the III-rd contributed to the establishment of the national Great-Russian State (see our work: "Stefan cel Mare, Volevod al Moldovei, 1487-1504", Madrid, 1970).

Following the chapters dedicated to the original native land of the Slavs and the foundation of the Kiev state, a detailed study is made of the problems dealt with in a general way in the first part of the present work.

In the first place the problem of the Ulitichy-Tivertsy is examined. The author sustains that the Tivertsy (alias Ulitichy) were a Thracian tribe whose name was derived from Tyras (the Dniester).

At the same time we were able to put to use the sound opinion of the Ukrainian historian N. Kostomarov, who established a relation between the Ulitichy-Tivertsy and the Bolohovenes. This author writes as follows: "The land of the Ulitichy is Podolia which within the system of rule of the Bolohovenes princes acquired characteristics of independence".

Existing theories are then examined in detail concerning the name of "Voloch" (among others — the essay of Aron Densusseanu and that of G. Popa-Lisseanu).

It has been mentioned earlier that the name "Voloch" appears in the second century o. e., with the advent of the Goths in Volhynia. The latter applied the name to the Thracian inhabitants of Volhynia. In the Russian chronicles the Volochs are mentioned under the names of Volohy, Valahy, Volosay. But the adjectival form is always "Volosky".

I have also examined in detail the records on the Land of the Bolohovenes, giving special attention to the following: the name (wholly erroneously attributed a Russian character by N. P. Dashkevitch), the external policy of the Bolohovenes princes, the social-political structure of the land, the ethnic characteristics of the Bolohovenes, their historic destinies.

The opinion frequently encountered in historical writings, that the invaders on Thracian soil lay waste the land in the course of their advance, had to be rejected as being absolutely out of accordance with historical reality. The invaders had need of the aborigines' labour. As proof, an example of the Tartars' behaviour in the Russian principalities is cited.

The Thracians (Bolohovenes, Ulitichy-Tivertsy, a. o.), in their migration to the South, in Halicia and farther on, to the Danube, played a double role.

In the XII-th century they contributed towards the creation of primary Romanian political formations: the Land of the Brodnitchy and the land of Byriad, and in the XII-XIII-th centuries — the establishment of Moldavia and Muntenia (Tara Romaneasca).

XI

Together with the settled Thracians, the newcomers founded the Land of the Brodnitchy. The name of "brodnich" is a chronicler's deformation of the word "brodnik" — that is — a man clad in chain armour. When speaking of the Brodnitchy, the Russian chronicles never make any allusion to "brod" — a ford. The Brodnitchy was always warriors, never — men from the ford.

The Brodnitchy assisted the Russian princes (between the years 1118-1223) as mercenaries, in their internecine wars, and were recruited in overwhelming majority among Thracians dwelling in the Halicia — Volhynia region and Podolia. Here was their source. When Tartar domination was established over Russian principalities, the Russian princes could no longer achieve power by using force. This chapter of our work has been published in "Revista Arhivei", 1975, nr. 2, p. 191 and subseq.

Northern Thracians have also been instrumental in the development of events in the land of Byriad, a country with some 40-60 thousand inhabitants, and extending down to the Danube. This chapter has also been published in the above-mentioned periodical in 1974, nr. 3. My conclusions at the time were as follows:

- 1) The name of Byriad has been launched by the Goths in the II or III century o. e.
- 2) In the XII-th century the land was of appreciable dimensions and had a numerous populace.
- 3) In the XIV-th century o. e. Byriad became the capital of Moldavia, retaining this capacity approximately 6 years (1374-1379) during the reign of Iurg Coriat.
- 4) Under Petru Musat, the lower country (of Byriad) was governed by his grandfather Costea, as his deputy. The latter's authority is attested by documents for the year 1388 and may be extended hypothetically for the whole period of Petru Musat's reign (1380-1391).

XII

However, a contribution of much greater import has been rendered by the Thracians arrived from the North, towards the foundation of Rumanian states, Moldavia and Muntenia, and possibly — of Transilvania too. The population of Moldavia arose from three essential elements: 1) Thracians who descended from north and east of the Carpathians; 2) the sedentary Thracian population of the land, and 3) people who came over from the Maramures (mostly boyards, noblemen). As far back as in 1946 in the periodical "Studii si Cercetari Istorie" of Iassy, our study was published in which we advanced that the foundation of Moldavia bore a marked northern character. The arguments brought up to sustain our theory have kept their weight to this day (except the 8th).

There are toponymic indications that northern Thracians contributed also to the foundation of Muntenia.

The correctness of our thesis has helped us solve the problem of the origin of the name *Moldova*. We have advanced a new Thracian hypothesis. We published a study to this effect in the "Revista Istoriei", 1973, nr. 6.

In accordance with our thesis we have been able to formulate also a new theory concerning the formation of the Rumanian people. We have shown which Thracian tribes gave rise to the population of Rumanian territories — Moldavia, Muntenia, Transilvania and Dobrogea. Knowing the disposition of Thracian tribes, I attempted to outline the composition of the population of each of these four Rumanian territories. Details will be given in a Separate Study.

Moldavia was made up of Getic tribes (Tirageta, Ulitichy-Tivertsy), Bolohovenes, Carps, Boca (Costoboci and Saboci), Besses (or Besseneti), Busans (Duleby) and Daciens. Muntenia was made up of Burs (Oitenians), Daciens, Carps, Gets (Ulitichy-Tivertsy included), and Bolohovenes.

Transilvania: its stock population was formed of Asat'ary, who were joined by Daciens, Carps, Costoboci and Bolohovenes.

Dobrogea was formed by "Moestans" — a common denomination of several tribes, namely Geta, besses, crobizes, leroces, islans, bistoniens and others.

This scheme certainly requires verification for eventual omissions. However, the principle at its base is sound and it is only in this way that the problem of the formation of the Rumanian people can be solved, which has been investigated with varied success by many authors (B. Hagdu, A. D. Xenopol, N. Iorga, C. C. Giurescu, D. Oncul, N. Nestor, Gh. Stefan a. o.).

The establishment of the ethnic base of the Rumanians is the first object of the problem of the formation of the Rumanian people. The second object consists in tracing the influences which affected the ethnic base. These we have divided into four headings:

- 1) An influence of the greatest importance, with admixture of the human element (Roman influence, so powerful that it led to the latinization of the Thracians and the abandonment of their own language).
  - 2) An important influence, with admixture of the human element (Slavs, Celts, Cumans, — especially in Moldavia).
  - 3) An influence of Secondary importance (Goths, Gepides, Bastarnas).
  - 4) Unimportant influence (Bythians, — in Dobrogea, Belythia Minor, Sarmathiana, Tartars, Turks).
- As a general conclusion it must be stated that the investigation of the less known branches of the Thracian populace from north and east of the Carpathians has helped us to establish a northern influence affecting the appearance of initial Rumanian political formations, as well as the foundation of Rumanian States, whose fusion came to be accomplished in 1859 and 1918.
- The last chapter but one of the work is dedicated to thracology in Rumanian historiography, while the last deals with the 1973 Congress on thracology held in Sofia, and some of the more interesting papers read.

DIE RUMANISCHE VOLKSARMEE von Dionisie GHERMANI

Auch eine kommunistische Volksarmee entsteht nicht aus dem Nichts, und auch sie vermag auf die Dauer nicht, der Vergangenheit völlig zu entsagen. Bis es dem neuen Machthaber gelingt, "seiner Armee ein eigenes ideologisches und organisatorisches Profil zu geben, ist diese ohnehin in erheblichem Maße auf die Traditionen sowie das personale und soziologische Substrat der jeweiligen Vorgängerin — im vorliegenden Fall der Königlich-Rumanischen Armee — angewiesen. Die Übergangsperiode kann den Umständen entsprechend länger oder kürzer ausfallen, bis das Regime die Metamorphose als geglückt erachtet. Ob diese freilich jemals — trotz umfassender "Säuberungen" und "Umstrukturierungen" — bis ins letzte gelangt, muß im einzelnen dahingestellt bleiben. Betrachtliche Verwirrung pflegt der nach abgeschlossener "Revolution" unweigerlich einsetzende Rückgriff auf die Werte und Wertungen, Tugenden und Verdienste der vorkommunistischen Periode zu verursachen. Das Selbstverständnis einer kommunistischen Volksarmee, die neben dogmatischen Formeln auch zahlreiche Elemente der nationalen Theologie beinhaltet, ist angesichts ihrer unzähligen inneren Widersprüche vor allem für weniger schlichte Gemüter nicht leicht zu verkraften. Mit diesem heiklen Problem sieht sich die Rumanische Volksarmee, die seit Mitte der 60er Jahre im Zuge der offiziellen Rückbesinnung auf nationale Vorzüge und Belange gleichzeitig zwei Herren — dem Warschauer Pakt und der eigenen, zunehmend emanzipationsfreudigen KP — zu dienen hat, in besonders eindringlicher Weise konfrontiert. Die wachsende Diskrepanz zwischen der "internationalistischen" und der "national-kommunistischen" Zielsetzung und Gehorsamspflicht macht zwangsläufig auch ihr Zi schaffen.

DIE KÖNIGLICH-RUMANISCHE ARMEE

Die rumänische Armee kann nicht auf eine alte Tradition zurückblicken. Der allgemeine Wehrdienst wurde vom noch nicht souveränen Rumänien 1894 eingeführt, die Ausrichtung der kleinen Armee nach moderneren ausländischen Modellen erfolgte erst 1872. Bewährt hat sich die stets unzulänglich ausgerüstete Königlich-Rumanische Armee zunächst im "Unabhängigkeitskrieg" von 1877/78, als sie den in ihre Bedrängnis geratenen russischen Truppen wertvolle Unterstützung gegen die Türken leistete, dann aber auch — trotz schmerzlicher Rückschläge — in den beiden Weltkriegen, wobei der zwischen 1941-1944 erbrachte Einsatz von der heutigen rumänischen Geschichtsschreibung begrifflicherweise weitgehend verschwiegen wird. Dasselbe Armee, die aufopferungsvoll den Ostfeldzug durchfocht, stellte auch im Westfeldzug gegen das Dritte Reich ihren Mann.

Letzteres erfährt heute selbstverständlich gebührendes und überschüssiges Lob. Seit Beginn der Ära Ceausescu wird dieser Kampf darüber hinaus als Bindeglied zwischen dem "Jahrhundertlang währenden Unabhängigkeitskampf des rumänischen Volkes" und dem Kampf "für die Stabilisierung der neuen Ordnung", nämlich eines selbständigen kommunistischen Rumänien, hingestellt.

Rumänien erklärte dem Dritten Reich am 28. August 1944 den Krieg, drei Tage nach jenen Staatstreue, bei dem König Mihail I. — unterstützt durch Führungspolitiker der Liberalen, Nationalen Bauern und Sozialdemokratischen Partei sowie von einer Handvoll Kommunisten, die kurz zuvor in das Land eingeschleust worden waren — Marschall Ion Antonescu, den "Conducator", verhaften liess und in die bedingungslose Kapitulation einwilligte. Die Motive für diese plötzliche politische und militärische Kehrtwendung sind nicht allein in der Aussichtslosigkeit des Krieges gegen Moskau, sondern auch in der Hoffnung Bukarests zu suchen, sich durch Vorleistungen und Opfer für die alliierte Sache ein Anrecht auf das durch den Wiener Schiedsspruch im Spätsommer 1940 Ungarn zugesprochene Nordbalkanbürgen zu sichern. Wesentlich wurde diese folgenschwere Entscheidung auch von der festen Überzeugung beeinflusst, dass die Westalliierten Rumänien nicht "im Stich lassen würden". Die Sowjetunion brach jedoch — ohne dass ihre westlichen Bündnispartner in-

terveniert hätten — bereits unmittelbar nach der Kapitulation die mit Bukarest seit Juni 1944 getroffenen geheimen Vereinbarungen. Obwohl rumänische Truppenverbände schon wenige Tage nach dem Staatsstreich Schuler an Schuler mit der Roten Armee d. im Rückzug begriffenen deutschen Divisionen verfolgten, verabschiedete Moskau den bereits beschlossenen Waffenstillstand bis zum 12. September. Die Sowjettruppen nahmen in der Zwischenzeit 130.000 rumänische Soldaten und Offiziere gefangen, die auf königlichen Befehl am 23. August die Waffen gestreckt hatten. Der Wers des zwischen dem 23. August und dem 12. September von Moskau erbeuteten rumänischen Kriegsmaterials wurde seinerzeit auf zwei Milliarden Dollar geschätzt.

Der Blutzug der Königlich-Rumänischen Armee im Westfeldzug bezahlte, war angesichts der relativ kurzen Dauer auch nach den Massakern des Zweiten Weltkriegs unverhältnismäßig hoch. In den knapp achteinhalb Monaten — vom 26. August 1944 bis 9. Mai 1945 — fielen, wurden verwundet oder als vermisst registriert 169.591 Soldaten und Offiziere, d. h. fast ein Drittel der rund 640.000 Männer, die von Bukarest gegen das Dritte Reich eingesetzt wurden. Nach Ländern aufgeteilt, in denen sie kämpfte, versiehtete die rumänische Armee folgende Verluste: 50.000 innerhalb der eigenen Grenzen, "mehr als 42.000" in Ungarn und rund 68.500 in der Tschechoslowakei. Ungefähr 300.000 rumänische Soldaten und Offiziere wurden mit rumänischen, sowjetischen, ungarischen und tschechoslowakischen Orden ausgezeichnet. Bukarest hatte gegen seinen ehemaligen Verbündeten 37 Heeresverbände, daneben jedoch auch etliche Militärakademien und somit nahezu den gesamten verfügbaren Armeebestand eingesetzt. Als Lohn erhielt es im Pariser Vertrag vom Februar 1947 tatsächlich das seit Herbst 1944 de facto wiedergewonnene Nordiserebörge zugesprochen.

DIE "DEMOKRATISIERUNG" DER ARMEE

Die Königlich-Rumänische Armee, die am Westfeldzug teilgenommen hatte, stellte die personelle Grundlage und den organisatorischen Rahmen für die nach der kommunistischen Machtergreifung ins Leben gerufenen Volksarmee. Den Kern bildeten allerdings von Anfang an die Offiziere, Unteroffiziere und Soldaten zweier Divisionen, die in den Jahren 1943/44 aus kooperationswilligen rumänischen Kriegseingangs in der Sowjetunion aufgestellt und nach rumänischen Nationalhelden und Revolutionären des 18. und 19. Jahrhunderts benannt worden waren: "Tudor Vladimirescu" bzw. "Horea, Cloșca și Crișan". Nach Rumänien waren sie im Gefolge der Zweiten und Dritten Ukrainischen Front (Heeresgruppe) gekommen, und ihre Angehörigen wurden nach 1945 auf die Einheiten der verschiedenen Waffengattungen, auf die Armeeverwaltung und die zentralen Armeekommandos verteilt. Die Regie dieser ersten Stufe der sogenannten "Demokratisierungsaktion" oblag dem Kommunisten Emil Bodnăraș, einem ehemaligen Offizier der Königlich-Rumänischen Armee, der in den dreissiger Jahren desertiert und in die Sowjetunion geflüchtet war.

Die rumänische KP-Führung trat die Vorkehrungen zur Unterwanderung der Armee mit gefügigen Elementen noch zu einer Zeit, als ein Grossteil der rumänischen Divisionen ausserhalb der nationalen Grenzen kämpfte. Am 6. März 1945 waren dann durch die von Moskau diktierte Einsetzung der weitgehend kommunistischen Petru-Groza-Regierung auch die erforderlichen innenpolitischen Rahmenbedingungen für eine durchgreifende und allumfassende "Demokratisierung" aller Lebensbereiche und somit auch der Armee vorhanden.

Erstes Ziel dieser "Demokratisierungsaktion" war neben der raschen Ausbuchtung aller sogenannten "reaktionären Elemente" die marxistische Umerziehung all jener Militärs, die den Anschein erweckten, sich hierzu charakterlich oder weltanschaulich zu eignen. Die Wandlung der Königlich-Rumänischen Armee in eine Volksarmee liess sich umso leichter bewerkstelligen, als das rumänische Verteidigungsministerium direkt der von Moskau kontrollierten "Alliierter Kontrollkommission" unterstand, die im eigenen Land zahlreiche sowjetische Armeeeinheiten stationierte. Die kommunistische Beeinflussung der rumänischen Divisionen wurde im wesentlichen vom Direktorat für Erziehung, Kultur und Propaganda vorangetrieben, einem im Herbst 1944 geschaffenen Agitprop-Organ, dem eine grössere Anzahl Leute der beiden in der Sowjetunion aufgestellten rumänischen Verbände zugeordnet waren und das nach der zwangsweisen Einsetzung der Groza-Regierung (März 1945) in Generalinspektorat für Erziehung, Kultur und Propaganda umbenannt wurde. Die ersten beiden Kommandanten dieser unmittelbar der KP-Führung unterstellten Institution waren zwei dem König nahestehende Ge-

DIE RUMANISCHE VOLKSARMEE

nerale. Die Armee sollte offenbar glauben, dass Mihai die Handlungen und Zielsetzungen des Generalinspektorats voll deckte. Erst Mitte 1947 ersichtete das Regime diese Tarnung als nicht mehr erforderlich. Das Kommando des mittlerweile erneut in Oberstes Politisches Armeedirektorat (DSPA) umbenannten Agitprop-Organs wurde einem Kommunisten, dem erst nach dem Krieg in die Armee aufgenommen und ohne Zwischenstufen zum General beförderten Dumitru Petrescu, anvertraut, der sich seine politischen und militärischen Sporen bei der Rekrutierung und Ideologischen Umerziehung der Kader für die beiden auf sowjetischem Boden zusammengestellten Divisionen verdient hatte. Die ersten rund 9.000 Offiziere und 5.000 Unteroffiziere waren bereits im August 1946 als "unzuverlässig" aus der Armee entlassen worden. 1950 übernahm der als Zivilperson zum Generalleutnant beförderte spätere Parteigeneralsekretär und Staatspräsident Nicolae Ceaușescu die Führung des DSPA.

Verteidigungsminister Emil Bodnăraș definierte am 13. Dezember 1947 das Hauptprinzip der Umerziehungskampagne mit folgenden Worten: "Grundlage einer richtigen militärischen Denkweise kann nur die richtige politische Denkweise sein". Um dem zu entsprechen, betrieb das Armeedirektorat in Anlehnung an bewährte sowjetische Modelle neben der schon zur Routine gewordenen "Umerziehung" auch eine konsequente Gesinnungskontrolle. Nach der "Entlassung einer konspirativen Bande" im rumänischen Generalstab Ende 1949 führte es einen Eid ein, der einigen Aufschluss über das bereits damals erreichte Ausmass an Radikalisierung gibt: "Aus der Tiefe meiner Seele schwöre ich, die Feinde meines Vaterlandes und jene des werktätigen Volkes zu hassen... Möge mich, falls ich jemals diesen Eid brechen sollte, die verdiente Strafe... mit voller Härte treffen und mir der Hass und die Verachtung aller Werktätigen sicher sein". Das sonderbare Gelöbnis galt weniger der Heimat als der rumänischen KP. Diese verstand sich aber damals als Stathalterin und Sachverwalterin der KPdSU, und wer als Objekt des vorgeschriebenen Hasses zu gelten hatte, bestimmte ohnehin Moskau.

VERSUCH ZUR SOWJETISIERUNG DER ARMEE

Dem kommunistischen Regime kam zweifelsohne die Gefügigkeit der Königlich-Rumänischen Armee zugute, der jeweils herrschenden Ordnung unbedingten Gehorsam zu leisten. So hatte sie die Diktatur von König Carol II. (1938-1940) ebenso widerspruchslos hingenommen wie das autoritäre Regime von Marshall Antonescu (1940-1944) und fand in ihrer Mehrheit auch daran kaum etwas auszusetzen, dass Mihai durch königlichen Befehl am 23. August 1944 von heute auf morgen den Freund zum Feind und diesen zum neuen Verbündeten erklärte. Die Armee leistete sogar dann keinen Widerstand, als es für alle Welt offenkundig wurde, dass Moskau im Begriff war, ihre Reihen zu lichten. Andererseits kann es als sicher gelten, dass es dem Kommunismus mindestens bis Ende der 50er Jahre nicht gelungen war, die Armee für sich zu gewinnen. Anlässlich des Ungarn-Aufstandes vom Oktober 1956 sah sich das Regime aus Angst vor einer möglichen "Ansteckung" gezwungen, eine grössere Anzahl von Einheiten in ihren Kasernen zu isolieren. Noch im Sommer 1958, unmittelbar vor dem Abzug der sowjetischen Truppen aus Rumänien, wurde eine grössere Anzahl ehemaliger sowjetischer "Berater" im Schnellverfahren eingebürgert, um die Kontinuität der Kontrolle zu sichern.

Nicht ihrer mangelnden Wachsamkeit ist es zuzuschreiben, dass die Rumänische Volksarmee Moskau nicht lange die Treue hielt. Die Sowjetunion liess bis 1968 nichts unversucht, um sich die rumänische Armee gefügig zu machen und sie voll in ihr strategisches System zu integrieren. Küsserlich wurden die Soldaten und Offiziere durch die Einführung neuer Uniformen bereits von 1947 an weitgehend der Sowjetarmee angeglichen. Neben vielen speziell sowjetischen Rangbezeichnungen mussten die Rumänen nach und nach auch die wichtigsten taktischen und technischen Reglements vom "grossen Bruder" übernehmen, und ihre Militärsprache wurde in der Folgezeit systematisch mit russischen Redewendungen und Fachausdrücken durchsetzt. Dennoch galt die Rumänische Volksarmee der 50er Jahre in den Augen vieler Fachleute als die Armee "mit dem tiefsten politischen Niveau". Moskau war somit gut beraten, sie vor dem Abzug seiner Truppen der politischen und militärischen Kontrolle eigener Kader anzuvertrauen.

Aus heutiger Sicht muss angenommen werden, dass der damalige Erste ZK-Sekretär der rumänischen KP, der ehemalige Eisenbahner Gheorghe Gheorghiu-Dej, bereits seit längerem eine Befreiung seines Landes von der sowjetischen Vormundschaft erwogen hatte und deswegen nach dem Ungarn-Aufstand nach Kräften bestrebt war, das alte Misstrauen Moskaus gegen das sich seit jeher mit dem Westen verbunden fühlende Rumänien durch exemplarischen Gehorsam und unentwegte Treuegelobnisse zu zerstreuen. Sein Hauptziel war, den Kern zum Zurückziehen seiner "Nachschubtruppen" zu veranlassen. Zwar sah Art. 21 des in Paris am 10. Februar 1947 unterzeichneten Friedensvertrages "den Rückzug aller fremden Truppenverbände" innerhalb von 90 Tagen nach seinem Inkrafttreten vor, er enthielt jedoch zugleich eine auf Betreiben der Sowjetunion im Vertragstext aufgenommene Zusatzklausel, wonach es Moskau erlaubt war, die "Nachschubwege" zu ihren in Österreich und Deutschland stationierten Besatzungsarmeen durch eigene Truppen abzusichern. Dieser Zusatz wurde spätestens bei der Unterzeichnung des österreichischen Staatsvertrags am 15. Mai 1955 hinfällig. Trotzdem bedurfte die Sowjetunion weiterer drei Jahre, um die "Nachschubversicherung" aufzulösen. Dieser Schritt erfolgte allerdings erst zu einem Zeitpunkt, als Moskau von der unerschütterlichen Treue des rumänischen Vasallen überzeugt war und seine Vorkehrungen gegen unliebsame Überraschungen ohnehin getroffen hatte. Die eigentliche Leitung und Kontrolle der Rumänischen Volksarmee war auch nach dem Abzug der "Nachschubversicherungseinheiten" in sowjetischer Hand verblieben.

Wahrscheinlich wird es niemals vollständig und mit letzter Sicherheit gelingen, alle Motive für Gheorghiu-Dejs Emanzipationspolitik zu ergründen. Sein Ehrgeiz, eine hochentwickelte nationale Schwerindustrie im Widerspruch zu Moskaus Integrations- und Arbeitsleistungsplänen aufzubauen, hat sicherlich seinen Entschluss stark beeinflusst. Andererseits mag aber auch der traditionelle rumänisch-russische Gegensatz, der den Kommunismus ungeachtet seines "internationalistischen" Anspruchs nur für kurze Zeit und oberflächlich verdeckte, massgeblich zur "Entfremdung" Bukarests beigetragen haben. Schliesslich dürften dabei auch rein persönliche Gründe eine nicht unwesentliche Rolle gespielt haben. Gheorghe Gheorghiu-Dej, der an Prestige und taktischem Geschick reichste unter den wenigen während des Krieges im Lande verbliebenen und Verfolgungen ausgesetzten Kommunisten, geriet 1952 infolge von Fraktionskämpfen, die ihn in Gegensatz zu den mit den sowjetischen Partnern zurückgekehrten "Emigranten" Ana Pauker führten, in arge Bedrängnis. Zu einer Zeit, als in den meisten anderen kommunistischen Ländern die Köpfe vieler vermeintlicher "Nationalisten" und "Titolisten" rollten, musste Gheorghiu-Dej auf Betreiben seiner Parteigegner die politische Bühne lediglich für mehrere Monate verlassen und in Hausarrest verbringen. Es wird vielleicht nie zu erfahren sein, wer und was ihn damals vor dem nahezu sicheren Tod rettete. Als sicher kann nur gelten, dass ihm in jenen Monaten bedrohlicher Isolierung das volle Ausmass seiner Abhängigkeit von Moskau Gnaden bewusst wurde und dass ihm diese Erkenntnis nachhaltig prägte. Sein "Nationalismus" war insofern nicht "ursprünglicher" Art, als er sich nicht aus der Volksgeschichte ableitete, sondern sich ganz allmählich aufgrund eigener Erfahrungen mit der sowjetischen Hegemonialmacht entwickelte. Er hätte allerdings kaum eine Chance gehabt, seine Vorstellungen durchzusetzen, wäre nicht der chinesisch-sowjetische Konflikt um die Wende vom fünften zum sechsten Jahrzehnt in voller Schärfe ausgebrochen. Erst der Bruch zwischen Peking und Moskau verschaffte Bukarest den erwünschten Spielraum für einen schrittweisen, vorläufigen Ausbruch aus der sowjetischen Umarmung.

DER EIGENMÄCHTIGE WEG DER RKP IN DEN 60er JAHREN

Zu Beginn der 60er Jahre unterschied sich Rumänien Haltung China gegenüber zumindest ausserlich nur unwesentlich von jener der übrigen Warschauer Pakt-Staaten. Höchstens Bukarests Attacken auf die Adresse Pekings klangen weniger gehässig als jene seiner Bündnisgenossen. Ambitionen auf eine eigenständige Ausenpolitik wachte Gheorghiu-Dej erst im Frühjahr 1964 auszuwecken, indem er eine repräsentative Partei- und Regierungdelegation unter der Leitung von Ministerpräsident Ion Gheorghe

Maurer nach Peking schickte. Der rumänischen Delegation gehörten zwei der prominentesten Militärspezialisten des Landes an: Nicolae Ceaușescu, der ehemalige Armee-Politführer, der im Jahr darauf — nach dem Tode Gheorghiu-Dejs — die Parteiführung übernahm, und der langjährige Verteidigungsminister Emil Bodnăraș. Die rumänischen Gäste wurden am 10. März von Mao Tse-tung empfangen.

Bukarests überraschender ausenpolitischer Zug wurde seinerzeit umso aufmerksamer registriert, als sich die Beziehungen Rumäniens zur UdSSR in den vorangegangenen einundhalb Jahren merklich und stetig abgekühlt hatten. Gheorghiu-Dej dürfte seine halbe innersowjetische Kehrwendung lange vorbereitet haben. Schon im Herbst 1963 hatte er Maurer veranlasst, sich Peking gegenüber verständlich zu zeigen. In einem im theoretischen ZK-Organ "Lupta de Clasă" veröffentlichten Artikel hatte Rumänens Ministerpräsident im Namen seiner Partei zum ersten Mal eine neutrale Stellung im sowjetisch-chinesischen Konflikt bezogen. Bei dieser Gelegenheit unterstrich er den Unabhängigkeits- und Gleichberechtigungsanspruch jedes sozialistischen Landes und einer jeden kommunistischen Partei und verurteilte zugleich mit aller Schärfe jene Meinungsverschiedenheiten, "welche die Einheit der kommunistischen und Arbeiterparteien beeinträchtigen". Im Herbst 1964 flog Maurer bereits zum zweiten Mal nach Peking, wobei er von Bodnăraș und Parteidologen Paul Niculescu-Mizil begleitet wurde. Die Verhandlungen der rumänischen Delegation mit Ministerpräsident Tschou En-lai und vielen anderen chinesischen Spitzenfunktionären verliefen wie beim ersten Mal in "kameradschaftlicher und freundlicher Atmosphäre".

Die rumänische KP-Führung bemühte sich in der Folgezeit redlich, die Sowjetunion nicht noch mehr vor den Kopf zu stoßen. Eine Zeilang vermied sie jede Provokation und liess keine Gelegenheit aus, um ihre Solidarität mit den europäischen "Bruderparteien" zu beteuern. Zugleich entsandte sie wiederholt hohe Partei- und Regierungsdelegationen nach Moskau mit dem klaren Auftrag, das Misstrauen des Kremls hinsichtlich der eigenen Haltung zu zerstreuen. Sie baute aber auch die Beziehungen zu Peking weiter aus. Tschou En-lai sah sich bei einem Gegenbesuch, den er Rumänien im Juni 1966 abstattete, angesichts der herrlichen gegenseitigen Beziehungen veranlasst, die Verdienste des rumänischen Volkes besonders zu loben. Der chinesische Gast führte in der rumänischen Hauptstadt "ausserordentlich freundliche Gespräche" mit Ceaușescu, Maurer, Bodnăraș und Niculescu-Mizil.

RUMANIEN NACH DER INTERVENTION DER SOWJETUNION IN DER CSSR

Nach der Besetzung der CSSR im August 1968 zwang das eigene Sicherheitsbedürfnis Rumänien, sich China noch mehr anzunähern. Maurer und Niculescu-Mizil nutzten im September 1969 die Reise zu den Trauerfeierlichkeiten für Ho Tschü Minn, um in kurzem Abstand gleich zwei Abstecher nach Peking zu machen. Sie trafen sich beide Male mit Tschou und mit einigen anderen chinesischen Spitzenpolitikern.

Die Unterzeichnung des zweiten "Freundschafts- und Beistandsabts" mit der UdSSR — die von Bukarest zwei Jahre hinausgeschoben worden war — und mehrerer weiterer wichtiger Handels- und Kooperationsverträge im Rahmen des RGW — brachten 1970 nur vorübergehende Entspannung in die sowjetisch-rumänischen Beziehungen. Zur gleichen Zeit, als Maurer nach Moskau flog, begab sich Bodnăraș ein weiteres Mal nach Peking, um mit Tschou und dem chinesischen Generalsekretär Hua Yünshan zu konferieren. Einer der chinesischen Gastgeber benutzte diese Gelegenheit, um den Widerstandswillen des rumänischen Volkes "gegen jedwede Intervention und Aggression von aussen" hervorzuheben. Am 11. Juni waren Bodnăraș und seine Leute bei Mao zu Gast. Auch Tschou lobte bei diesem Anlass die unabhängige Haltung des rumänischen Volkes. Er sagte: "Ein Volk, das in schweren Kämpfen seine Unabhängigkeit errang und sich stets fähig zeigte, das Joch der inneren und äusseren Unterdrücker abzuschütteln, wird niemals auf seine Errungenschaften verzichten."

Den bisherigen Höhepunkt der rumänisch-chinesischen Beziehungen stellte der China-Besuch Ceaușescus im Juni 1971 dar. Im gemeinsamen Schlusskommuniqué würdigte die chinesische Seite "den revolutionären Kampfsinn des rumänischen Volkes, das... unter der Führung der rumänischen KP, mit Genosse Ceaușescu an der Spitze, dem imperialistischen Druck voller Entschlossenheit standhielt

LES VALAQUES

ES Valaques sont, en Transylvanie, les plus anciens habitants du sol. Ils occupèrent le pays et y avaient fondé une principauté lorsque les Hongrois étendirent leur domination sur les montagnes de l'ancienne Dacie. Aux limites occidentales de cette province, entre la Thénos et la frontière de Transylvanie, régnaient encore d'autres chefs valaques, Mans Mourie, "la Main Morte", et Glad, "le Glaise". Tous durent céder à la fortune des Hongrois, dont la puissance remplaça celle des Romains.

Les nouveaux-venus ne s'établirent pas dans une partie circonscrite du pays, comme cela est arrivé en Hongrie. Ils se disséminèrent et se répandirent dans toute la contrée, sans néanmoins se mêler aux premiers habitants. La cause de cette division, qui a subsisté jusqu'ici, est purement religieuse.

La religion chrétienne pénétra de bonne heure chez les colons romains de la Dacie. On trouve en Transylvanie des inscriptions datées de 274 qui sont surmontées de la croix. Il y avait en 326 un Théophile, "évêque des Gots", dont le nom donnait abusivement aux Daces. On cite encore en 390 un "évêque de Dacie", Nicolas. Soumis à l'influence de Byzance, les Valaques avaient adopté le culte grec, et les Magyars, à leur arrivée en Transylvanie, commencèrent à embrasser cette communion. L'historien byzantin rapporte que le chef de ces guerriers, Gyula, vint recevoir le baptême à Constantinople; c'est au retour qu'il aurait fondé l'évêché de Féjervár. Tandis que les Magyars de Transylvanie se convertissaient à la religion de vaincus, ceux de Hongrie arboraient la bannière du catholicisme. Le roi saint Etienne, en recevant de Rome la couronne

sacrée, eut l'ordre d'arracher les guerriers transylvains à l'influence grecque et fut y parvenir. Dès lors une scission s'opéra entre les Magyars et les Valaques. Les plus considérables de ceux-ci passèrent dans les rangs des nouveaux maîtres en abandonnant le schisme; mais le peuple ne renoua pas à sa foi, et il s'y attacha d'autant plus que ses prêtres étaient plus appauvris et plus persécutés.

En gardant sa religion, il a gardé ses mœurs et sa langue. C'est parce qu'ils se trouvaient en face d'un peuple rival qui avait son individualité, que les Valaques ont aussi précieusement conservé la leur.

Encore aujourd'hui ils ont une langue toute romaine, et on retrouve parmi eux d'antiques usages, qui, chez les autres peuples romains, se sont complètement perdus. Certains noms palens, comme Florica, Flore, Daina, Diane, Doinitia, sont très répandus parmi les femmes. Le premier dimanche de mai les paysans valaques célèbrent encore par tradition la fête de Flore; ils se rendent dans la prairie et la forêt voisines, se couronnent de fleurs et de feuillages et reviennent danser au hameau. Aux approches de l'été ils plantent devant leurs chaumières une longue perche surmontée de branches d'arbres et de foin, qu'ils appellent *armindera*. C'est là, assure-t-on, une coutume romaine; les colons militaires consacraient l'ouverture de la saison de combat en élevant à leur porte ce qu'ils nommaient *arma Dei ou Maris*. Il y a moins de cinquante ans on voyait figurer aux funérailles de *praelectes*, des pleureuses, et les paysans ne manquaient jamais de mettre une pièce de monnaie dans la bouche des morts. L'empereur Joseph, qui s'était déclaré l'ennemi de toute superstition, parvint à faire tomber cette coutume; toutefois un fils bien affectueux ne laisse pas ensevelir son père sans glisser quelques kreutzers dans la main du trépassé. Ajoutons que les Valaques ne lissent jamais de l'eau d'un puits sans répandre quelques gouttes sur le sol; ils attachent à cette libation une idée superstitieuse.

Les danses valaques ont une origine romaine. Certaines figures et souvent la pose des personnages vous rappellent les descriptions des danses antiques. Leurs danses expriment toujours une idée, un fait; elles ont un sens déterminé. La *hateguelenne*, par exemple, qui est la plus répandue, paraît représenter l'enlèvement des Sabines. La danse des *colours* est encore fort caractéristique. Les étymologistes prétendent qu'elle était exécutée dans le Colisée; d'autres veulent qu'elle figure une danse de cavaliers, littéralement une "danse de cheval". Une tradition attribue à cette danse une origine plus vénérable encore, celle d'un temple sur la colline qu'on appelle *collii seili*, par abréviation *collii salii*. Les danseurs saliens, dit Niebuhr, possédaient un temple sur la colline qu'on appelle *collii seili*, par abréviation *collii salii*. Les danseurs saliens, dit Niebuhr, possédaient un temple sur la colline qu'on appelle *collii seili*, par abréviation *collii salii*. Les danseurs saliens, dit Niebuhr, possédaient un temple sur la colline qu'on appelle *collii seili*, par abréviation *collii salii*.

Je me souviens d'une danse dont on ne sut pas me dire le nom, mais qui me frappa singulièrement. Après avoir fait, deux par deux, quelques pas en décrivant un cercle, les hommes et les femmes se séparaient. Celles-ci marchaient isolées autour des hommes et semblaient chercher avec inquiétude quelque objet cher. Les cavaliers s'assemblaient, pléniaient en mesure comme les soldats qui marchent, puis, s'appuyant sur leurs longs bâtons, faisaient, en criant, des sauts irréguliers, de façon à représenter une mêlée. Les femmes erraient toujours, silencieuses et graves, parcellées à des ombres. A la fin les hommes s'élançaient vers elle avec des signes de joie, comme s'ils les retrouvaient après un danger, les ramenaient dans le cercle, où tous dansaient avec la plus vive gaieté. Voyez combien la tradition est puissante! C'est tout un poème que cette danse-là. Qui sait de quelle invasion le souvenir est par l'histoire elle a consacré le souvenir?

Il y a certaines danses qui ont un caractère extrêmement sauvage. J'en ai vu plusieurs de ce genre à Lóna, près de Clousvau, un jour que le seigneur donnait une fête aux Valaques de son village. Au son d'une musique étrange dont il était impossible de rien saisir, les hommes, rangés en cercle, réunissaient leurs bâtons sur un point, sautaient en lançant leurs jambes, et poussaient des grands cris. D'ordinaire, au commencement de chaque danse, l'homme prend la femme par la main, fait deux pas

en avant, un pas en arrière, en suivant le cercle, de façon que tous les groupes reviennent à leur place. Alors le cavalier lève le bras et fait passer au danseur la danseuse en la poussant vivement et plusieurs reprises. Quelque fois les hommes se réunissent au centre, claquent des doigts, font des bonds, puis, s'arrêtant tout à coup, contemplant leurs pieds, qui semblent tracer des figures sur la terre; pendant ce temps les femmes tournent lentement autour d'eux en se donnant la main; d'autres fois le cavalier saute la danseuse, l'enlève, la fait lentement tourner, l'abandonne un moment pour faire des gestes ou prendre une attitude, et revient encore vers elle.

Ces danses s'exécutent toujours en mesure, bien que les airs soient souvent fort confus. Quelques refrains arrivent périodiquement, et les Valaques les accompagnent en frappant des mains, en récitant des vers, et en disant des galanteries à leurs danseuses, voir même aux spectateurs. A la fin, pour faire une gentillesse, le danseur applique vigoureusement sa main sur la fine épaule de sa partenaire, et lui imprime de la sorte un mouvement précipité; cela veut dire qu'il la congédie et la remercie. En dansant les femmes ont constamment les yeux baissés; elles marchent plutôt qu'elles ne sautent, avec beaucoup de réserve, tandis que les hommes s'abandonnent à une verve extraordinaire. Lorsqu'ils sont excités par le mouvement et le bruit, ils semblent oublier toute figure; ils poussent des cris perçants en relevant leur visage animé, et en agitant leurs longs cheveux. A la fin, au milieu de la poussière qu'ils soulèvent, on n'aperçoit plus qu'une mêlée de pieds nus, de sandales, de bottes noires, de bottes jaunes, de bottes rouges, qui se confondent, se heurtent et frappent le sol.

Qu'on ne s'étonne pas si je parle en détails de danses valaques; elles ont en effet beaucoup d'importance. La danse est le principal plaisir des paysans de Transylvanie. Tous les dimanches ils se rendent à l'auberge du village, et le pays entier saute au son des instruments bohémien; et encore faut-il connaître l'exercice auquel il se livre. Les bons danseurs jouissent d'une grande considération et sont facilement agréés comme fiancés, car les jeunes filles, en se mariant, ne renoncent pas au plaisir; elles comptent être menées à l'auberge chaque dimanche; aussi ont-elles soin de se choisir un mari qui soit pourvu de bonnes qualités. Dans ce cas le talent pour la danse compte presque entre les vertus domestiques.

Il existe quelquefois des danseurs de profession, c'est-à-dire des paysans, qui parcourent par bandes les villages et dansent avec frénésie. Ceux-ci passent pour être possédés du diable, et les habitants, les femmes surtout, leur font des aumônes considérables. Un bon danseur voué aux flammes éternelles n'y a-t-il pas là de quoi s'attendrir? J'ai vu, près d'un bourg appelé Tóvis, sept danseurs possédés qui exploitaient les environs de Carlsbourg. Ils disaient tout haut que Satan en personne devait emporter l'un d'eux de son vivant, ce qui redoublait l'intérêt des spectateurs. Ils dansaient vraiment fort bien et regardaient d'un air de supériorité les bonnes gens qui semblaient les plaindre. Il est naturel que cette industrie ait ses partisans. Les possédés ne travaillent pas et ils recoivent sur leur route bon nombre de sourires et de kreutzers. Il arrive assez ordinairement qu'après avoir attendu le diable pendant un temps déterminé, les danseurs finissent bonnement par se marier, et de leur premier état il ne leur reste qu'une réputation incontestable d'agilité et de grâce.

A peine sortis du service, soumis à des pauvres prêtres ignorants, les Valaques ont toutes les superstitions des peuples demi-civilisés. Les hommes dont les sœurs se joignent au dèmon du front leur sont suspects; ceux-là jettent le mauvais oeil. Il y a certains jours de la semaine, le mardi par exemple, et le vendredi, où des fées malignes ont un pouvoir surnaturel. Quand vient le soir, c'est-à-dire le moment où elles vont perdre leur puissance d'un jour, elles redoublent de méchanceté contre les pauvres humains. Aussi dans quelques contrées évite-t-on de sortir après la fête du coucher du soleil pour n'avoir rien à démêler avec la fée du "mardi soir". La *may* s'empare de ses ennemis. Quant aux sorcières, il est certain qu'elles ne vivent que pour faire le mal; heureusement elles peuvent être reconnues, car les sorcières portent une queue tantôt sous le bras tantôt là où le diable a, dit-on, sa place.

On trouve dans les archives des comitats, sur les procès faits aux sorcières, des détails qui seraient fort curieux s'ils n'étaient horribles. C'étaient principalement les Valaques qui étaient accusés de maléfices. Lorsque, par exemple, les malheureux avaient sur le corps une marque ou une tache quelconque, il était fort difficile qu'ils ne fussent pas sorcières. On savait en effet que le diable ne sent aucune douleur aux endroits où la peau est recouverte d'un signe. En conséquence on ne manquait pas de faire de nombreuses expériences dans le but de constater l'innocence

du patient. Le 23 juillet 1728 on brûla à Szigedind, en Hongrie, six sorcières, parmi lesquelles se trouvait un vieillard de quatre-vingt-deux ans, qui avait été battu de la ville. Le même jour on brûla sept sorcières sur les bords de Thelem. Jusqu'en 1728 on jugeait les sorcières, aux environs d'Arad et de Gyula, d'après l'épreuve de l'eau. Quand elles flottaient on les mettait à mort, car il était admis que l'élément pur repousse le coupable. Ce que les accusés avaient de mieux à faire pour prouver leur innocence, c'était donc de se noyer. Ce ne fut qu'en 1758, sous Marie Thérèse, que le gouvernement autrichien songea à arrêter ces exécutions. Il défendit aux juges d'intenter des procès aux sorcières sans l'autorisation de la chancellerie de la cour.

Quelquefois les Valaques se persuadent que tel individu cause la sécheresse, que tel autre amène la pluie. Je sais un savant botaniste qui eut un jour maille à partir avec des paysans. Il herborisait sur un monticule, lorsqu'il fut aperçu par plusieurs hommes qui passaient sur la route. D'abord ils ne distinguèrent pas la forme de l'objet vivant qu'ils ne voyaient que de loin; mais peu à peu, songeant au conic qui courait le village, ils se mirent en tête qu'ils avaient découvert un loup. Les voilà donc à la poursuite de l'animal, et quelle n'est pas leur surprise en remarquant que le loup se lève, prend le visage d'un homme et les regarde. Il n'y avait qu'un sorcier qui pût ainsi changer de forme. Aussi le pauvre botaniste, redescendant des hauteurs de la science, se vit-il fort maltraité. Par bonheur une voiture passa près de là, et il fut délivré traîné à propos. On m'a raconté que les paysans valaques, craignant qu'il n'existât des sorcières parmi eux, placèrent un soir dans l'église autant des pots remplis de lait qu'ils comptèrent des vaches dans le village. Ils étaient sûrs de découvrir les sorcières, car le lait de leurs vaches devait infailliblement tourner pendant la nuit. Parfois il arrive que ces actes sont mêlés de cruauté. On enterre les sorcières comme de simples mortels, mais, s'ils s'avisent de repaître dans le village sous la forme de quelque animal, on ouvre leur fosse et on le cloque en terre avec un pieu, afin qu'ils ne puissent plus sortir.

Les Valaques apportent dans leur religion les mêmes idées superstitieuses. Lorsque l'orage gronde, ils font sonner les cloches de l'église pour éloigner la foudre. C'est au pape à repousser les nuages chargés de grêle; s'il n'y parvient pas, on se hâte de l'accuser, à peu près comme les Napolitains accusent saint Janvier. On a vu chez les

DIE RUMANISCHE VOLKSARMEE

und deswegen un der Lage war, im Kampf für die Wahrung der nationalen Unabhängigkeit und Souveränität bedeutende Siege zu erringen. Die Chinesen versicherten ihren Gästen, "mit unverminderter Entschlossenheit ihren gerechten Kampf für die Wahrung der Unabhängigkeit und staatlichen Souveränität zu unterstützen". In noch deutlicher Anspielung auf Moskau Hegemonialanspruch liess es weiter: "Im Laufe der Gespräche betonten beide Seiten, dass das rumänische und das chinesische Volk ihre gegenseitige Sympathie stets bekundet, einander beigestanden und eine tiefe Freundschaft im gemeinsamen Kampf gegen Imperialismus und Reaktion sowie die Politik der Stärke geschlossen haben." Auf seinem Rückflug in die Heimat legte Gensuccu eine Zwischenlandung auf dem Moskauer Prominentenflughafen Wnukowo ein. Aus verschiedenen Quellen war zu erfahren, dass der zu seiner "Begrüssung" herbeigeeilte Ministerpräsident Kossigny und Chefideologe Sostow (Parteichef Breschnew und Staatspräsident Podgorny waren bezeichnenderweise entgegen den Regeln des Protokolls nicht erschienen) den rumänischen Parteichef mit allerlei Drohungen gefügig machen wollten. Sie verteilten jedoch ihr Ziel weitgehend. Bickarst änderte auch in der Folgezeit weder seine Politik gegenüber China noch seine allgemein "nach allen Seiten offene" Aussen- und Wirtschaftspolitik. Andererseits war es eine Zeitlang bestrebt, vorsichtiger zu verfahren und mehr Diskretion bei seinen ideologischen Extratouren zu üben. Mit Freundschaftsbotschaften in die Adresse Pekings sparten die Rumänen allerdings auch in der Folgezeit nicht. Anlässlich des 25. Jahrestages der Gründung Rotchinas verlies das theoretische ZR-Organ "Era Socialista" auf die "tiefen Wurzeln der chinesisch-rumänischen Freundschaft und Kooperation", die einerseits "auf der revolutionären Verengungen beider Völker", andererseits auf der "gegenseitigen Unterstützung der rumänischen und chinesischen Revolutionäre bei ihrem sozialen und nationalen Befreiungskampf" beruhten. Der Kampf des chinesischen Volkes gegen Imperialismus und Reaktion sei von Rumänen stets — so "Era Socialista" — mit grosser Anteilnahme und mit wachem Solidaritätsbewusstsein verfolgt worden. So kam es, dass sich "im Laufe der Jahre im Zeichen des gegenseitigen Respekts... und des vollen Verständnisses füreinander dauerhafte Beziehungen entwickelt haben".

(Folgt nächst nummer 2.)

pe scriitori, dacă duc lipsă de ceră". Poate pentru a le aduce ceva brânză și salam. Din nefericire aceasta e ideea generală: scriitorii trebuie să se rezerve pentru reconstrucție, pentru posturile de conducere. În războiul nostru contra "Macedonenilor din Bășărit", aproape toți scriitorii noștri s'au sustras. Au fost și excepții, dar aceasta probabil pentru a întri dictonul că "excepția întărește regula". Majoritatea scriitorilor noștri s'au sculat pe unde au putut: o lege, un ministru, o prefectură, o redacție, etc. Cel mai erou dintre ei s'ar putea spune că a fost părintele Gheorghiu: el a fost corespondent de război. Înfinat mai redus riscuri, dar oricum, riscuri. Ar fi interesant de a cunoaște răspunsul la întrebarea "Ce s'au făcut în timpul războiului", al tuturor scriitorilor noștri din exil.

Dar cu refuz să cred că toți scriitorii din cercul Petofi, s'au mărginit să rămână la sediu, pentru a aștepta omagii combatanților, adică a proștilor. Nu cred că cea mai mare parte din ei s'au amestecat sângele cu al combatanților, pe străzile Budapestei, în fața tancurilor și a diviziilor mongole. Cercul purta numele lui Petofi. Și Petofi, scrisese:

"În suflet alim o teamă cum s'astern:
Să mor în pat cu capul între perne!
Să mă urc ca floarea din grădina
De-un tainic vierme roșu n' rădăcină;
Să scad încet ca luminarea mută,
În chiloara ngustă și făcută...
Mărite Dumnezeu din cer
Eu te altă moarte-ți cer!
Eu brad să flu și fulger să mă ncingă,
Turbatul vifor, mijlocul să-mi frângă.
Să mă prăvăl, o uriașă stăncă,
Să înflor prăpăstia adâncă..."

Poeta se numește "În suflet alim o teamă cum s'astern" și traducătorul ei, Octavian Goga, pune la sfârșit următoarea notă: Dorința cântărețului maghiar s'a imprimat a căsui pe câmpul de luptă de la Sighisoara, în 1849.

Dar admirabilul diu Ieruncă pentru eroism se revară și asupra celor care-au căutat la Poznan și asupra românișilor noștri de la Berna. În cuvinte avântate își exprimă admirația pentru glorie: "Gloria lui este acela de a toiera suferința, de a deschide porțile de fieră ale sacrificiului" (pag. 91). "Cât despre verdictul Procerului ei" nu poate fi decât acesta: odată cu noaptea de Februarie, eroii de la Berna au întors încă o fiu de glorie-una unică-

în cartea alieilor neamului" (pag. 93).

Aici se iese o mică nedumerire. Nu vreau sub nici o formă să minimizez eroismul românișilor de la Berna, dar au existat alți românișii care, din exil, au plecat în țară. Pericolul erau înfinat mai mari. De altfel, au murit împușcați. Di Ieruncă nu a auzit despre ei? Și dacă a auzit, de ce n'a scris și pentru ei, câteva rânduri? Oare nu l-au permis-o editorii?

Dar, din nefericire, intervine o altă nedumerire: această majoră. După cum se vede din rândurile de mai sus, di Ieruncă admira eroismul și din economia textului, rezultă că-l consideră necesar, imperios necesar. Ei bine, cititorul rămâne perplex, citind în paginile 346-349, ditrambe la adresa lui Emil Cloran. Di Ieruncă știe să laude frumos, sublim chiar. Ferice de cei ce intră în grațiile diu Ieruncă. Ei bine, în filozofia lui Cloran, să găsească frase ca acestea:

"În cursul vremurilor, nu știu să fi existat un singur erou inteligent. Renunțarea activă în sine e incompatibilă cu examenul rațional, ce găsește oricând o cale paralelă sacrificiului. Eroismul pleacă dintr-o nebunie a orgoliului, în căutarea de faime ireparabilă. Eroul e un animal sublim ce n'a descoperit conversația. Existența lui e o apodveanie în act, pe când noi, imense lichele sublinare, ne macinăm în vorbe refuzul de a ne pierde... Inteligența e atâta și nimic mai mult. Vieța ar fi înfinat aceași jărd proșta eroid". Extraordinaire "panseuri", publicate la Paris, în Noembrie 1949, în revista "Luceafărul", de sub direcția diu Mircea Eliade.

Nu crede di Ieruncă, că nu poate cineva admira și trivializa eroismul, în același timp?

Îată nedumerirea majoră, di Ieruncă. Te-ai ruga frumos să dai o explicație. E mai mult decât probabil că nu vei face aceasta. E foarte probabil că atunci când te va întreba de asta unul din membrii secției culturale, vei strânge superior din umeri și nici nu vei catadisi să vorbești. Vei da numai să se înțeleagă, prin superiora strângere din umeri că e vorba de un prost. De acord: dar din nefericire pentru diu exilul acesta și chiar țara, sunt formate în majoritate din proști. E normal să fie așa: e necesar să fie așa. Pentru că platonul filozofului, acela care în ultimul moment salvează civilizația, a fost în trecut și va fi și în viitor, format din proști. Dacă n'ar exista proștii n'ar exista platonul filozofului. Și atunci, cine să salveze civilizația în ultimul moment, și mai ales, cine să aducă filozofilor omagii, și, ceea ce-l mai important... brânză?

ECOURI CLOCITOAREA FILOZOFICA

DEMOSTENE BOTEZ: "MEMORI".

Cartea a apărut în 1970. În prefață, pe care autorul o numește "Preludiu", autorul ne spune că l-a trebuit mult timp până să se hotărăască să-și publice memoriile. Noi considerăm că a făcut bine, foarte bine chiar. Din paginile lui Demostene (Botez), aflăm lucruri pe care unii le-au bănuțit, alții le-au știut. Dar atunci când cei ce le-au știut, au comunicat celorlași gliași și aliora, nu au fost crezuli și au fost iuți în derădere.

Poporanișmul a fost o peginieră comună. E curios, pare că tocmă tată poporanișmului, C. Stere, n'a fost comunist. Da, o foarte curioasă, deoarece C. Stere trecuse prin Siberia. El fusese antirus și poate tocmai această trecere prin Siberia l-a făcut să nu fie comunist. Sunt idei ce ar trebui lămurite, dar pentru asta ar trebui să scriem o carte. Dar lui Stere i s'a întâmpiat porțea gâlnii ce clocotea ouă de rădă. Cel ce studiază opera și, mai ales viața lui Stere, ajunge la concluzia ca dacă acest om ar fi trăit la 23 August 1944, ar fi fost capabil să treacă de partea Germanilor, cum trecuse în război de întregire a neamului. Și ar fi făcut-o din același motiv: ura contra rusilor. Da, de Stere se

poate spune că într-adevăr a iubit pe țaran și libertatea. Amândouă aceste poziții le-a apărut în "Viața Românească", numai că acolo, el a fost cloșca, găina, dar din ouă au ieșit boboci de rață. Acești boboci de rață care—scriu ei— luptau pentru libertate și pentru o viață mai bună a țarilor, s'au declarat de acord cu comunistii, aplaudând "realizările" comuniste, și nu numai cu o îmbunătățire a stării țarilor, ci cu răul țarilor. Pentru ei, situația de sclavie, ei o eliberare și o înnoțire.

Și tot satisfăcut s'au declarat că n'a fost amușă Basarabia. Pentru ca Basarabia să nu ne fie rădă, cred că C. Stere ar fi fost capabil să se alăture Guvernului de la Viena. Aberrant? Poabil.

Dar, după câte știm, până acum Stere nu a fost încă "anexat" de regim. Am pus acest termen între ghilimele, pentru că nu l-am inventat noi. Felicită "găile" a acestui termen se datorează diu Ieruncă, și trebuie dat Cezarului și ei al Cezarului, Sadoveanu, Demostene (Botez), etc., au văzut că starea țarului e înfinat mai rea decât a bogășilor, și totuși s'au decla-

rat fericiți, frecându-și mâinile și câzând în extaz. Fără lipsă de cea mai elementară rușine, au susținut cu "cuvântul" și peana, că înfărgit țarului român e liber și plenește de ferice și, nata, fără îndolăși, datorită ei luptei duse de ei la "Viața Românească".

Cei de la "Viața Românească" au fost comunisti acoperiti.

"Aderarea lui Sadoveanu cu trup și suflet la acțiunea și ideile Partidului Comunist, nu e o șoc, pentru cel care l-au cunoscut, nimic surprinzător. Întrând cu tot sufletul în marșă mișcare ce avea să revoluționeze țara din temelii, s'a gândit să strângă rândurile, în lupta în care se angajase ca soldat convins, cu prietenii de idei de lădăna" (Memori, pag. 410).

Despre Garabet Ibrăileanu, Demostene (Botez), ne spune că pe patul de

(Urmează în pag. 23.)

* În Editura "Rigmor" - N. S. Gova, a apărut cartea "Sub Cerul Țării și Sub Cer Strain" de St. Georgescu-Olenin. Cartea, al căru preț este 12 dolari se poate cere la adresa: Nicolas Stefanescu, Avenida Reina Victoria, Madrid-3 (Spania).

PE MARGINEA CARTILOR

SUB CERUL ȚĂRII ȘI SUB CER STRAIN

de St. Georgescu-Olenin

Domnul Ștefan Georgescu-Olenin a avut o atracție spre literatură din adolescență. Fiind elev încă, colabora la câteva din revistele importante ale acelor vremuri, din capitala Țării.

A devenit apoi ofiter, a făcut războiul și s'a depărtat de lumea publică. A făcut Dreptul, și-a luat două doctorate în domeniul acestei științe la Roma, a demisionat din armată și a intrat în diplomație fiind consilier economic.

La prima dragoste, adică la literatură a revenit târziu. A tipărit până acum trei cărți, aceasta este a patra și mai are în pregătire încă două. Și în literatură s'a prezentat discret, ca în tot ce face a făcut în viață. Discreția e caracteristică principală a diu St. Georgescu-Olenin.

L-am cunoscut bine și m'am bucurat de prietenia sa. Deaceia mă simt stingerit: mi-e teamă că aceste rânduri să nu apară ca o adulație, și nu atât pentru cititor, cât mai ales pentru dânsul, pentru autor. Nu-l plac adulațiile și nu l-au plăcut niciodată. Di Georgescu-Olenin a disprețuit onorurile și a fugit de ele. Avea un prieten bun care se cheamă Mihai Antonescu. Devenit puternic, Mihai Antonescu l-a trimis o scrisoare, invitându-l să vină în Țară, pentru a fi numit într'un post important. Am văzut scrisoarea și am văzut și copia răspunsului: refuză. Și refuză apoi și numirea ca ministru în legația în care se găsea ca atașat comercial.

S'ar putea spune că acestea nu au nimic comun cu literatura. Poate, dar

au legătură cu omul și aceasta înlesnește cunoașterea literaturii profesate di Georgescu-Olenin. Numai așa se înțelege discreția cu care a apărut și cu care continuă să activeze în acest câmp al literaturii editului.

Cartea "Sub Cerul Țării și sub cer strain", ca și celelalte două, "Murfalau" și "Nealvoj", este o carte de amintiri. Scene și fapte trăite, trecute, la atâta distanță de timp, prin filtrul amintirii. Paginile de hârtie veștile, care reamintesc pe Gheorgă. Și toate aceste amintiri, povestite cu diligență și mai ales, cu înțelegere. Din personajele pe care le-a cunoscut, caută să scoată în evidență partea bună, partea umană, caută să descrie pe cel mic, nu pe cel mare. Și doar a cunoscut destui miniștri. Peste aceștia trece repede, îi creionează numai înșuștia asupra celorlalți.

În această carte povestea ce a trăit și văzut ca prizonier în lagărele bulgărești. Insistă în descrierea unui popă, cam rău popă, dar sub această rău aparență, di Georgescu-Olenin caută și descopere partea umană, partea bună. El descrie cu diligență și ni-l face simpatice.

Apoi ne descrie ce a văzut în Basarabia: defilează prin fața cititorului, țărani din nefericita noastră Basarabia, duși în Țară, pentru a fi numiți într'un post important. Am văzut scrisoarea și am văzut și copia răspunsului: refuză. Și refuză apoi și numirea ca ministru în legația în care se găsea ca atașat comercial.

S'ar putea spune că acestea nu au nimic comun cu literatura. Poate, dar

FARA PASAPORT PRIN U.R.S.S.

de Johann URWICH

Era în zona sovietică a Germaniei și e invitat de o patrulă sovietică s'o urmeze numai pentru cinci minute. Cum spune di Johann Urwich, acele cinci minute au durat opt ani și opt luni! Acum! Spionaj în favoarea aliaților rușilor: Americanii!

Scenele de cruzime, bătl, foame, frig, umilințe, își găsesc o asemănare în cartea lui Soljenitin. Din închisorile germane, unde e lăsat la început, începe marea rădăcie, fără pasaport începe marea înghetă a marelui colos bolșevic. Trece de cercul polar. Autorul ne arată cum acolo, mor oamenii cu aerul, cu suțete de mil, pentru a construi căi ferate și fabrici, opere faraonice, în fața cărora cad în extaz filozofii și nefilozofii din Vestul încă liber.

Celace e curios, e că autorul găsește în toată această tragedie, fraze de glumă, de ironie, celace face ca paginile să fie citite cu mai multă ușurință.

Am spus la început că mă alătur total părerii regretatului Leonție, adică acotese cartea diu Johann Urwich superioră cărții lui Soljenitin. Da, aceasta este și părerea mea. Di motivele sunt următoarele: cartea lui Soljenitin este greoaie, cere un efort pentru a fi citită. Apoi-motivul principal în cartea lui Soljenitin majoritatea faptelor povestite, autorul le deșine de la terțe persoane: lui înșuși l-au fost povestite. Și di Urwich reține în cartea sa la acest procedeu, dar cazurile sunt foarte puține, pe când în cartea lui Soljenitin, e exact invers.

Și în această constă marea valoare a cărții "Fără pasaport prin U. R. S. S."

Apoi în Ukraina, ca ofiter de legatură pe lângă legenda și nefericita figură a Hatmanului Petliura: cu părțile bune și cu cele rele. Asupra celor rele, nu insistă; le cistemază. De exemplu, Petliura lupta contra comunismului, dar nu înțelegea să conlucreze cu generalul Denikin. Amândoi erau rigizi: Denikin voia o Rusie mare, Petliura o Ukraina mare. Victoria ar fi fost postea în unirea lor: înfrângerea a venit, sigur, din desunirea lor.

Dar partea cea mai interesantă și din care cititorul are de învățat multe, este Rusia sovietică. Ne defilează prin fața ochilor, în această parte o multitudine de figuri, românești și rușești, de la miniștri până la umili vânzatori de corvigi, de pe străzile Moscovei. În toți, autorul caută partea umană. Pe toți îi tratează cu diligență, cu înțelegere. Numai când e vorba de necredincioși, de atești, și mai ales de propagandisti ateismului, di Georgescu-Olenin se infurie. Îi trită proșta acestor propagandisti. Dar și atunci îi tratează cu diligență, cu milă chiar: aceștia îi inspiră milă.

Autorul mai are în pregătire încă două cărți, la care lucrează de zor. Dar, e la o vârstă patriarhală. Și cu melancolie se întreabă: Oare mai am timp?

Noi îi dorim să trăiască încă mult timp, pentru ca aceste două cărți anunțate să apară.

Vor fi cărți de bună literatură a exilului.

Va avea vreun răspuns în lume cartea diu Urwich? E greu de știut. Am înclină să credem că nu, pentru că eroul, deși se cheamă la fel Johann, în continuare se cheamă Urwich și nu Morita, și aceasta, în lumea în care trăim, are mare importanță. Și totuși ar trebui să se facă eforturi pentru opera diu Johann Urwich să fie tradusă în limbile occidentale. Printre Români în exil există câțiva cu relații de prietenie, sau chiar cu influență pe lângă marile case de editură din Apus. Să nu se uite că opera "La 23-eme heure" a apărut grație relațiilor diu Mircea Eliade. Faem apel la inima de Român a diu Eliade, să se aplice asupra acestui caz, să citească cartea și să pună în funcție aceste relații.

Am citit numai un volum, dar nu vedem aici un motiv ca celălalte două: în manuscris-a fie altfel decât primul. Inima mi spune că aceste trei volume vor face o mare carte, o carte superioară Arhipelagului Gulag.

Dar citirea acestui volum mi-a răscolțit și alte sentimente. M'a făcut să fiu mândru că m'am născut Român.

Autorul e Neam. Dar Neamul născut în România. Și ei, la începutul cărții spune cu mândrie: "M'am născut în România, pe frumoasa vale a râului Prava". (p. 20). "De chemat mă cheama Ion, numele cel mai întâlnit la români, echivalentul lui Jean, Johann, John sau Ivan" (pag. 20). "Ași vrea să adaug că indiferent ce mi s'a petrecut cu mine sau cu al mei, întotdeauna m'am scutit și mă voi scuti apărând țării în care m'am născut, România" (pag. 31).

N. S. G.

Monsenior Vasile Zapartan Dr. Demetrius Leonties

(Amanecer de niebla) (Alba triste de final de otoño, llena de malos presagios)

Al volver de una visita oficial a Francia e Inglaterra, el rey Carol II se detuvo, el 29 de noviembre de 1938, en la frontera rumano-húngara, para esperar a que el Gobierno presidido por Armand Calinescu ratificara los acuerdos financieros concertados con Londres y París.

En el amanecer del 30 de noviembre, en el bosque de Tancabesti, al norte de Bucarest, se ratificaron dichos acuerdos, y, como contrapartida, fue convocada la muerte, que se llevó las vidas de catorce auténticos patriotas rumanos, apesados bajo la presión de los dedos de catorce verdugos pagados para cometer el horrible crimen.

No hubo temblor en las víctimas, ni bajo el frío, ni bajo el peso del hierro que las encadenaba.

Hubo, sí, escalofríos de temor en el alma de los Judas que llevaron a cabo el terrible asesinato. Los catorce cadáveres fueron a parar al fondo de una fosa llena de ácido sulfúrico, sobre la que cayeron toneladas de cemento. Después, silencio. Sólo con el tiempo habrían de descubrirse las huellas del infame fratricidio.

Han pasado desde entonces más de siete lustros. Treinta y ocho años de atroz expiación del pecado cometido, y to-

lerado. El mundo vacila. El pala ha sido mutilado. El pueblo rumano, humillado, martirizado, traicionado y abandonado, ha caído en las garras del anti-Cristo Soviético.

El crimen del bosque de Tancabesti se ha pagado con clas de sangre y montañas de sufrimiento. Y es que bajo la lastra de cemento de Jilava no solamente se precipitó el cuerpo inanimado de Codreanu, sino también la conciencia nacional de un pueblo entero, despertada por el único capaz de conducirlo hacia el glorioso destino reservado a los rumanos en la Europa Oriental.

Un rey perverso, unos policlásticos venales y la imposibilidad de los hombres de responsabilidad de entonces frenaron brutalmente el cumplimiento de este gran destino. Y ahora deberán esforzarse muchas generaciones, en perfecta unión, para construir la Rumania que ellos derribaron.

El pueblo rumano lo sabe, y si hoy día soporta con abnegación la opresión moscovita es porque Codreanu supo prepararlos para estos tiempos, los más difíciles de nuestra milenaria historia.

Además, este sufrido pueblo sabe que llegará un día en que de las cenizas nacionales — como una ave Fénix —, renacerá una Rumania libre y resplandeciente, como un sol en el firmamento europeo.

(Corneliu Codreanu está y estará siempre con nosotros)

In tragic accident de automobil întâmplat în ziua de 5 August pe șoseaua Nürnberg-Ingolstadt, exilul a pierdut două mari personalități, a căror dispariție lasă un gol profund în rândurile luptătoare din afara Țării.

Monseniorul Vasile Zapartan, părintele Vasile, cum îi numeau cu dragoste compatrioții, împreună cu avocatul Dr. Demetrius Leonties, înfrății din viață în acțiunea românească a exilului, au cărat înfrății și în moarte, pe mizerabilele lupte pentru libertate, căci în momentul împlinirii vârstelor necunoscute ale destinului, se întorceau dela lagărul de refugiați din Zindhof-Germania Federală, unde pierduseră cauza unor compatrioți, recent refugiați.

Aceste neobosite energii în serviciul de ajutorare a compatrioților și al luptei de descalțare a Neamului de presiunea sovieto-comunistă, s'au sfârșit nedrept de trunchiul veigă al unui copac crescut rășet la margine de drum, curmând în plin avânt abuciumul lor de a lămurii Occidentul asupra nedreptății făcutei Românilor, pe nedreptul de activitatea lor.

Fi și a două provincii românești greu încercate dealungul secolelor de stăpâniri străine, Monseniorul Vasile Zapartan din Transilvania iar Doctorul Demetrius Leonties din Bucovina, știau dela străbunilor lor ce însemnă sclavajul ocupației străine și deaceia în momentul când tirania "marilor puteri" ale Apusului le-au vândut Sovietelor în 1940 și în 1945, pământul străbunilor și leagănușii copilăriei lor, n'au ezitat de a se înrola în batalia contra anticristului care le cotorpise Țara.

Părintele Vasile cu crucea și cu abnegația misionară a preotului pătruns de adevărul Evangheliei, iar Demetrius Leonties, natură de tribun cu cuvântul și condeiul.

Cot lângă cot, sau separați numai de împrejurări, n'au pierdut nici un moment fără a cere răscăpt eliberarea poporului și pământului românesc de teroarea sovieto-comunistă.

Părintele Vasile va rămâne în istoria poporului românesc, perioada exilului, 1944-1975, una dintre cele mai grandioase figuri ale exilului, cucerindu-și locul prin bunătatea care-l caracteriza, devenită proverbială, prin spiritul de sacrificiu personal, prin generozitatea față de cei necăjiți, depășind limitele oricărei înțelegeri și forțe omenești, prin exemplul ce ne-a dat, de cum trebuie să gândesc, să trăiască, să lupte și să fie exemplu, orice român creștin.

Și-a început activitatea în Paris când Căminul Unit din rue Ribera era adăpostul și speranța fuștilor din "paradisul roșu" al Anel Pauker. Cu bicicletea colinda toate mahalalele și orașele satelite ale Parisului, ducând alinare, orientare și sprinț românii năpăstuiți.

Și erau mulți, dar el nu se simțea niciodată obosit. Cu chipul vesnic surâzător, cu brațele larg deschise și cu buzurarele pline de pâinea Măicii Domnului, el rispea grilele tuturor.

Chemat la Salzburg, unde lagărele aliate erau pline de refugiați români, care aveau nevoie de rispa lui de bunățate și de dragoste, și-a împlinit misiunea cu aceeași căldură și abnegație, pentru că în ultimii douăzeci de ani, unis ca rector al Misiunii Greco-Catolice pentru Românii din Germania, cu reședința la München, s'a atinsă culmile dăruirii totale pe altarul binei și al alinării suferințelor românești.

Singurul om pentru care nu a avut niciodată timp să facă ceva, a fost el.

Tribunalul Demetrius Leonties forjat ca luptător în școala fraților de cruce ale Arhanghelului Mihail, a apărut cu dăruire, în zeci de Conferințe Internaționale sau locale, dreptatea cauzei românești, fără însă a-și uita și sensibilitățile literare și poetice cu care fusese înestrat și așa între încreșterea de spădă oratorică sau de condei, a cântat în versuri, apotea dramatică, dar glorioasă a generației cărăile apăsătoare.

Organizator desăvârșit, conștient de valoarea unei frățietăți germano-română, a pus bazele Cercului de Studii Germano-Român din Vatterstatten și a activității culturale a acestei asociații chemată să cimenteze definitiv prietenia între germani și români.

Două suferințe românești de mari proporții, al căror nume va fi înscris cândva, cu litere de aur, în Cartea Neamului. Viața lor s'a stins fușgerător, opera lor însă rămâne și va da roadele dorite.

Dumnezeu s'ă-l odihnească în pace.

CARPATII

ECOURI AGITATIA MAGHIARA DIN EXIL

Sub acest titlu, dl Brutus Coste publică în ziarul "Cuvântul Românesc", un articol în care se străduiește să demonstreze că agitațiile ungurești pe chestiunea Transilvaniei sunt lipsite de seriozitate. Propune o luptă comună ungaro-română, contra regiunilor comuniste de la București și Budapesta, disensiunile dintre aceste două națiuni folosind dușmanul comun: Moscova. Suntem total, absolut de acord, dar dl Brutus Coste face parte din diplomația românească de tristă amintire dintre cele două războaie: o diplomație care s'a dovedit a fi fost cel puțin mioapă, dacă nu oarbă.

Ungurii din Statele Unite s'au agitat și se agită. Dl Brutus Coste caută să minimizeze aceste agitații: da, organizații românești anticomuniste din America și Europa, au legături cu organizații ungurești similare. Dar, ne întrebăm noi, aceste organizații sunt sincere? Ungurii, manevrați de Moscova, au manifestat. Dar Ungurii anticomuniști, prieteni ai dlui Coste și al organizațiilor românești, au contra-manifestat? Care este atitudinea lor? Noi, de aici, n'am avut nici un ecou. Și numărul Ungurilor din America este superior Românilor, nu-i așa?

Cu această politică mioapă, ne vom pomeni ca și în 1940: izolați. Propaganda ungară e activă ca toaleana. Într-o bună zi ne vom pomeni că această propagandă a căpătat adevărea, nu numai a dlui Ford, ci a întregului Occident. Ei, folosesc orice pretext. Dăm în fașimul un articol apărut în ziarul "El Alcazar" din Madrid, din 23 Octombrie 1976. Atrag atenția că acest ziar nu este de stângă; El Alcazar este organul Asociației Foștilor Combatanți.

Nu maghiarizarea fenomenului sport românesc — Nadia Comaneci — interesează momentan, ci reaua credință cu care revisioniștii maghiari exilati, "prieteni" domnului Brutus Coste încearcă s'o transforme, cu fantezia lor bolnăvicioasă în martiră, o martiră dintre cei "3.500.000" de Unguri, înexistenți în Transilvania.

Nu luăm nici o altitudine: nici n'avem cădere, e vorba de o chestiune de înaltă politică. Atragem doar atenția dlui Brutus Coste și celorlalți

La "muñeca milagrosa" de gimnasia se llama Anna Kemennes...

NADIA COMANECI NO ES RUMANA

BRUSELAS. (ALFI). — "Muñeca Milagrosa", como llamaron aquí a la gimnasta rumana Nadia Comaneci, no era rumana, sino húngara.

Exiliados húngaros aquí aseguran hoy a la prensa que la ganadora de tres medallas de oro en las últimas olimpiadas es una de las tres millones y medio de personas de origen húngaro que viven en Transilvania (Rumania).

Pese a vivir allí, ella es húngara, y no rumana, dijeron los exiliados.

La gimnasta se llama en realidad, según ellos, Anna Kemennes.

Las autoridades rumanas cambiaron el nombre de la joven para exaltar el nacionalismo de los rumanos.

No podría competir con su verdadero nombre porque los húngaros que viven en Rumania sufren persecuciones, y oficialmente con ella no se podía hacer ninguna excepción, aseguraron los exiliados.

Români să-și amintească doar de miofia celor pe care i-am amintit mai sus: să-și amintească și să mediteze.

CLOCITOAREA FILOZOFICA

moarte, citea "Journal de Moscou", căzând în extaz în fața "realizărilor" sovietice. "Memorii" sunt o carte de osanale aduse Vieții Românești, a clocitorilor de ouă de rață. Scrie despre toți cei ce au făcut parte sau numai au avut relații cu cercul acestei reviste. Dar au fost și din acela care, învingând legile naturii, sau mai probabil stăpânii "fermei" s'au înșelat, și au pus și căteva ouă de găină și din aceste ouă nu au mai ieșit decât niște boboci de rață. Printre acestea, fără îndoială au fost frații Teodorescu. Pentru că cei care a scria cea mai teribilă, și probabil cea mai bună epigramă contra beașbolnicilor, a fost

nastrugnicul Păstorel. O redăm pentru conștința și frumusețea ei:

"Mergau pe-un drum,
Un rus și-un tun.
Și tunul rus
Și rusul... tun!

Despre Ionel, Demostene (Botes), scrie mult și frumos. Redăm un pasaj mai lung, pentru că e instructiv. "Cum să te duci la tribunal? Cu ce? Pe agendă înăi, procesele penale, cu nume scrise mărunt, răcoalea conștiința. Un telefon: o secretară anunță că procesele se judecă totuși. Teribilă, neașteptarea rutină a vieții cotidiene! Ii chema. Și el nu-și putea lăsa omul care-l încredințase apărarea onoarei

și libertății" (Memorii, pag. 227-228). E posibilă această heruginare? Precum vedeți, e posibilă când a vorba de Demostene (Botes). Ionel Teodorescu era bolnav, dar conștiința lui lăsa să nu risce, pentru că "un om îl încredințase apărarea onoarei și libertății". Și realitatea era alta: Ionel Teodorescu putea face nimic. Rolul avocatului în regimul lui Demostene (Botes), se reducea la: "Clientul meu, cum Onoratul tribunal a demonstrat, este total vinovat. Dar eu fac apel la indulgența iudecărilor judecătorești". Dar, în frazele reproduce mai sus e vorba și de o secretară. E vorba de secretara tribunalului, nu a lui Ionel Teodorescu. Acesta nu putea avea o secretară, ar fi însemnat "exploatarea omului prin om".

"Ionel îmbracă repede o scurteală imbiată, cu fuzee și talonari adu. Ii era mică, îi străngea. El, sportivul, nu purtase niciodată așa ceva, dar așară era priăd" (pag. 228). Prin urmare marele avocat Ionel Teodorescu (a fost mare nu numai ca scriitor ci și ca avocat), nu avea haine, trebuia să îmbrace o scurteală veche, care prin minune îl rămăsese. Și încă, era un fericiat, celor mai mulți nu le rămăsese nici atât în regimul de fericire clocit de filozofi de la "Viața Românească". Dar să continuăm cu "panseurile" lui Demostene (Botes). "O lău pe jos (avocatul Ionel Teodorescu nu avea avocatul Ionel Teodorescu, nu mai bani să plătească o trăsură, nu mai probil, nu existau trăsuri, din același motiv, al exploatării omului prin om.) tăind troenele, împotmolit în săpădă, la fiecare pas, până la milloc. Mers istovitor, inuman. Dar sunase telefonul, sunase și soneria fără optre a conștiinței lui... o transpirație nefericăară înunda trupul... În drum, o alimentară, deschisă. Cine să mai iasă pe vremea aceea după aprovizionare? Ei tot a ieși. Intră înăuntru. E coadă la casă" (pag. 228). Numai la casă? În stradă, nu? Deci, cine să mai iasă pe vremea aceea după aprovizionare? Și totuși era coadă, numai la casă, clar. Veniseră bieții cetățeni s'o saluie pe casieră! "Se pune la rând și asteptă. Dar nu mii!!! Ceva straniu, cald, învaluit totuși, și Ionel se prăbușește. Moare. Deodată, loată scara valorilor s'a schimbat" (pag. 228). S'a schimbat desigur, dar nu deodată, ci încet, încet, dealungul anilor, clocită imelung, cu răbdare, de clocitoarea filozofică de la Iași.

Și ar fi multe, multe încă de spus, dar spațiul redus nu ne permite. Demostene (Botes), ne spune în "Memorii", că e fu de rășăd. Rășădii sunt oameni colțosi. Dar Demostene a ieșit fomen de slugă. Toată viața a trăit în umbra cuiva, s'a agățat de pulpana cuiva: toată viața a fost în căutarea unei pulpane de care să se agate. Mieros, îndatoritor. Lui Sadoveanu, ne spune Demostene (Botes), îi săruta mâna când îl întâlnea, deși era numai cu 13 ani mai mic.

În literatură? Bu i-ași numi un chibii, un chibii literar. Dar să redăm o parte din textul cererii înscrisurii în partid, a lui Demostene (Botes). "Cutea a vă ruga să chibuiți și, dacă veți scoți îndreptățit, să binevoiti a mă primi și înscris în Partidul Muncitoresc Român... Multumesc că mi-ai dat această învătătură, că mi-ai dat lumina și am început să văd" (V. Ierunca, românește, pag. 128). Scriam mai sus că din clocitoarea filozofică de la Iași au ieșit boboci de rață. MA văd obligat să adaug: au ieșit și moutse.

N. S. G.

ECOURI

● "Cuvântul Românesc", No 3, Iulie 1976.

S'a primit la redacție gazeta "Cuvântul Românesc". Prietel de bucurie pentru noi. O gazetă românească, tipărită, interesantă, conținut serios, 16 pagini în format mare. Director: George Bălașu. Apare în Hamilton-Ontario, Canada. Conținut variat: probleme bisericicești, literare, politice, sport, etc. Linie netedă anticomunistă.

Colaborează în acest număr, George Bălașu, Nicolae Novac, Ilonel Cernea, Serafim Brumar, Cornel Dumitrescu, Eugen Barsan, etc. Remarcăm articolele Dilor Bălașu, Novac, Gheorghe Sandu. Ne-a emoționat articolul brazilianului Josef Pedro Vieira, reproduc din "Expresso" cu titlul: "Refugiații policiilor luptă pentru eliberarea țării lor". În numărul viitor vom reproduce după "Cuvântul Românesc", poezia "Doina" a lui Al. Petru Silișteanu.

Urăm confratelui "Cuvântul Românesc", viață lungă.

CARTI, REVISTE, ZIARE, PRIMITE LA REDACȚIE

- *Betrayal by rulers*, by Michel Sturdza, Edit. Western Islands, Boston, 334 pg.
- *Fără pașaport prin U.R.S.S.*, de Johann Urwich, Edit. autor, München, 281 pg.
- *Daval Tschas*, de Pamfil Șelcaru, Edit. Ernst Vogel, München, 38 pg.
- *Buna Vestire*, Roma, Dir. Msgr. Aloisio L. Tăutu.
- *Solia*, Detroit.
- *Cuvântul Românesc*, Hamilton, Dir. George Bălașu.
- *Tara și Exilul*, Madrid, Dir. Gheorghe Costea.
- *Ethos*, Paris, Dir. Ion Cușu și Virgil Ierunca.
- *Limite*, Paris, Dir. Virgil Ierunca și N. Petra.
- *Vatra*, Freiburg, Dir. Petre Vălmăreanu.
- *Exilul Solidar*, New York, Dir. Petre Mihail.

- *Buletin Européen*, Roma, Dir. Dante Ferrari.
- *Bolan New Service*, New York, Dir. George Bolan.
- *Micro Magazin*, New York, Dir. Marius Ligi.
- *Visier*, Wettingen-Elveția, Dir. Bruno Meyer.
- *Nation Europa*, Coburg-Germania.
- *Europa și Neamul Românesc*, Milano.
- *Corporatismo*, Mexico.
- *Conciencia Joven*, Monterrey.

* Sub tipar se găsește cartea, înedită încă, de Gheorghe I. Brătianu, "Statul Domnesc și adunarea stărilor în principatele române". Cartea poate fi comandată la adresa: Ioan Cușu, 54, Avenue René Coty, 75014 Paris. Costul 80 franci.

* Carpații vor recenza și anunța toate cărțile, revistele și ziarele primite.

REDACȚIONALE

O nouă întrerupere ne-a fost impusă de tipografie, adică de datoriile acumulate la editură care depășeau creditul inițial acordat. Nu puteam continua, înainte de a reduce cuantumul lor, celăce ne cerea timp și mari eforturi, căci apelurile continue adresate răi platnicilor, au rămas neauzite. Măruntă glorie pentru acești cititori de gazete și fâuritori de biblioteci pe buzunarul și munca celor ce trudează să mențină vie în exil lucrările glorioze ale conștiinței și culturii românești.

Ca de obicei, negativismul lor românesc ne-a obligat să întrerupem apariția și ne-a durut imposibilitatea de a păstra întocmai angajamentele luate față de ceilalți care s'au sacrificat generoși, alăturându-se muncii noastre gratuite în ducerea până la capăt a acțiunii de a cere dreptate Neamului românesc.

Pentru ei reapărem cu avânt neștiut, mai ales acum când după Helsinki, nori grei și teribile amenințări se abat asupra țării noastre și a Europei.

Sperăm în înțelegerea și ajutorul, de care nu ne-am lipsit niciodată. Il mai așteptăm de la oricine crede în virtuțile Neamului nostru și în dreptatea cauzei lui, pe care vom s'o apărăm.

Madrid, 10 Noembrie 1976

CARPATII

REVISTA CULTURALA SI DE ACTIUNE ROMANEASCA IN EXIL
APARE ODATA LA DOUA LUNI
SUB INDIRIJAREA UNUI COMITET
DE REDACȚIE

Redacția și Administrația:
Calle Conde de Peñalver, 82, 4.
Teléf. 402 11 01 - Madrid-6
Correspondența:
Apartado 9283 - Madrid (España)

Abonamente:
Anual ..... 20 \$ USA
De susținere ..... 40 \$ USA
Expeditie Avion plus. 5 \$ USA

EDITURA CARPATII ANUNTA

Au apărut:

ISTORIA ROMANILOR DIN DACIA TRAIANA, de A. D. Xenopol, vol I, II și IV	16 \$ USA
Vol III, legat	20 \$ USA
ISTORIA LITERATURII ROMANE, de D. Murărașu, vol II	4 \$ USA
Vol I, legat	18 \$ USA
NATIONALISMUL LUI EMINESCU, de D. Murărașu	8 \$ USA
POVESTI, de Ion Creangă, legat	20 \$ USA
DACIA, de Vasile Pârvan	3 \$ USA
PRECURSORI, de Octavian Goga	3 \$ USA
ISTORIA PARTIDELOR, NATIONAL, TARANESC SI NATIONAL-TARANESC, de Pamfil Șelcaru, vol I, II	12 \$ USA
ISTORIA POLITICA SI MILITARA A RAZBOIULUI ROMANIEI CONTRA RUSIEI SOVIETICE, de General Platon Chirnoaga	8 \$ USA
KARL MARX: INSEMNARI DESPRE ROMANI. Texte inedite cu comentariu de Pamfil Șelcaru	8 \$ USA
ȘTEFAN CEL MARE, VOIEVOD AL MOLDOVEI, de prof. Alexandru Boldur	8 \$ USA
ISTORIA DACIEI SI CONTINUITATEA DACOROMANA, de General Platon Chirnoaga	8 \$ USA
LE NID, UNITE DE BASE DU MOUVEMENT LEGIONNAIRE, de Faust Brădescu	5 \$ USA
POVESTI PARA TARĂ, nuvele, de Faust Brădescu, N. Novac și N. S. Govora	5 \$ USA
UNIUNEA NATIONALA IN COMPLEXUL POLITIC EUROPEAN, de Pamfil Șelcaru	3 \$ USA
DICȚIONAR ROMAN-SPANIOL, de Prof. Ion Protopopescu, rustică.	4 \$ USA
Legal până la	4 \$ USA
CORNELIU ZELEA CODREANU, DOUĂZECI DE ANI DE LA MOARTE, de Gr. Manollescu, T. Popescu, etc.	3 \$ USA
MOTA SI MARIN, DOUĂZECI SI CINCI DE ANI DE LA MOARTE, de Prut și Soutou, Marqués de Nantouillet, Blas Piñar, Gr. Manollescu	5 \$ USA